

Ligaledarna skrämmer honom inte

SPORT. Simon Enqvist trivs med att vakta IFK Mariehamns målbur. Och det troliga är att han får chansen att göra det igen redan ikväll, eftersom lagets förstemålvakt **Dan Chilom** inte kommer till start.

SIDAN 15

SKOTTDRAMAT I KAUHAJOKI

Så svarar man på barnens frågor

NYHETER. –Det ligger en beteendestörning bakom, säger den åländska skolpsykologen **Carita Saku** om tragedin i Kauhajoki då en ung man dödade åtminstone tio andra skolelever innan han begick självmord.

Trots det är det få som verkligen går över

gränsen fast de kanske visar upp samma mönster som skytten. Det är något man också kan förklara för barn och ungdomar som är oroliga.

Men förklara inte mer än vad de frågar. Det kan enligt Saku öka oron över saker de

inte ens tänkt på att oroa sig för.

I Mariehamns församling har man alltid beredskap för krishjälp även om det inträffar något utanför Åland. Kyrkoherde **Jan-Erik Karlström** säger att kan komma till skolorna och ha krishjälp.

SIDAN 3

Snabba ryck i revisorstvisten

NYHETER. Landskapets förvaltningschef **Arne Selander** har utan dröjsmål tagit itu med att lösa motsättningarna mellan internrevisorerna **Agneta Mannberg-Jansson** och **Leif Holländer**.

Samtidigt cirkulerar uppgifter om att **Gunnar Jansson**, liberalernas röstmagnet i valet och gift med revisorn, har ett finger med i spelet för att få hennes kollega omplacerad – något som Jansson bestämt dementerar.

SIDAN 5

Första bönen med gänget. Konfirmation handlar om att lära sin uttrycka sin tro, säger prästen Ingemar Johansson i Saltvik. Enligt honom handlar det i mycket om kroppen.

Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Första träffen i skriftskolan

Inte andjakt. Utan andakt!

REPORTAGE. Det är första gången en grupp ungdomar träffas i församlingshemmet Mariagården i Saltvik för att börja sin skriftskola.

– Vi ska sätta oss och hålla andakt, säger prästen.

– Andjakt?

Frågar en av killarna.

– Nej, men det är kanske lite samma sak. Vi ska samla oss och vara tysta, vi kan knäppa händerna, kanske blunda.

Skriftskolorna lockar i vissa församlingar mer än 100 procent av ungdomarna. Det beror på att sommarållänningar ofta vill låta sina barn få sin kristna undervisning här.

SIDORNA 10 OCH 11

Rekordförsök för hungerdagen

NYHETER. Operation Hungerdagen pågår i år mellan torsdag och lördag. I år hoppas det åländska distriktet på rekord.

– Vi brukar ligga tvåa i Finland på mest ihopsamlade pengar per person som bor i området. I år siktar vi på att bli etta, säger verksamhetsledare **Stefan Simonsen**.

SIDAN 12

Nya lokaler. Sara-Li Mattsson, leva Abele och Anna Sundell på Inficon Åland har redan arbetat i de nya lokalerna sedan julen, men nu får de inviga dem.

Foto: ERKKI SANTAMALA

De invigde med gäster från hela världen

NYHETER. Det lilla med betydelsefulla Inficon Åland invigde sina nya lokaler igår. Bakom en oansenlig fasad i Norrböle skålade kunder och samarbetspartners från hela världen för koncernen Inficons Ålandsenhet. Hobbyföretaget har blivit blev en vik-

tig del av en internationell koncern.

– Kunskapen finns i människors huvuden. Ingen vill flytta så företaget får stanna här, säger koncernens vd **Lukas Winkler**.

Tillverkningen av membran till tryckmätningensinstrument är så specialiserad och nå-

got liknande finns inte någon annanstans i världen. Personalen skolas internt och det är till och med svårt att köpa maskiner eftersom det inte är någon efterfrågan på dem.

SIDAN 4

kultur

8

De ållänningar som var med på Titanic står i centrum i en utställning på Sjöfartsmuseet.

folk

9

Agneta Enkvist på Enklinge är med och ordnar en gäddfiske-tävling för damer.

sport

13

Mikael Andersson är volleyboll damerna i JIK:s nya tränare

åland 24 i kväll

I Kolon i kväll stiftar vi närmare bekantskap med dragracing på Åland.

MASSIV BOK BÄNKSKIVA 59;- /lpm

Titta på vår hemsida www.staffas.ax eller ring 23 984 / 0400 539510

STAFFAS

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

” Vi är stolta över att ha kommit så här långt. Visst har vägen varit stenig under de fyra år som gått, men det här är nog ett erkännande.
RETPACK SOLUTIONS CHEF KRISTER A MARTELL

Nordiska rådets stora miljöpris kan gå till Åland i år

Retpack Solutions datasystem sparar både miljö och pengar

Det åländska bolaget Retpack Solutions är en av de nio kandidater som har gått till slutomgången i tävlingen om Nordiska rådets stora natur- och miljöpris i år.

– Ett erkännande, säger bolagets chef Krister A Martell.

Temat för årets pris är mindre energiförbrukning. De nio möjliga pristagarna har vaskats fram bland totalt 37 företag och privatpersoner.

Det är inte helt lätt att förklara vad Retpack Solutions jobbar med. Kort kan man säga att företaget har utvecklat ett datasystem för styrning av logistiken för flaskor och burkar till öl, mineralvatten och läsk – ett system som provkörts i drygt ett år i köpcentret Jumbo i Vanda – och produktutveckling pågår ständigt för att systemet också ska kunna hantera returgods av också andra slag.

Också för annat

– Vi började utveckla systemet utgående från dryckerna. Samtidigt började diskussionen om producentansvaret, och tankegången är den samma med övriga emballage som med dryckerna. Vi ser att det finns möjligheter att följa upp annat på samma sätt som flaskor och burkar, säger Krister Martell.

Det finns oerhört mycket för både den enskilda konsumenten och för företagen – på både nationell och EU-nivå – att spara om det finns ett system som kan hålla ordning på vart olika emballage tar vägen så att de kan användas igen.

Träpallar

Ta till exempel träpallarna som används i alla möjliga sammanhang för att transportera livsmedel på.

– Inte ens 20 procent återanvänds, alla företag låter produ-

Priskandidat. Krister A Martell, kreativ chef och enda heltidsanställda inom utvecklingsföretaget Retpack Solutions, är stolt över att företagets datasystem för returförpackningar – som flaskor – finns med bland de slutliga kandidaterna till Nordiska rådets miljöpris 2008. Prissumman är 350.000 danska kronor, närmare 50.000 euro. Foto: ERKKI SANTAMALA

cera vad de behöver för sina egna behov. Om det finns ett centraliserat system för övervakning så skulle man genast se var pallarna behövs, och om det finns en utvecklad logistik så vet man var de närmaste pallarna finns.

Viktigt är att standardisera förpackningarna, till exempel flaskor och burkar, så att de kan cirkuleras på internationell nivå. Då kan flödet styras på ett effektivt sätt till rätt ställe vid rätt tid.

Kött och bröd

Ett annat exempel är de köttlådor som slakterierna använder. Varje år ”försvinner” cirka 300.000 köttlådor ur systemet i Finland – det

motsvarar en långtradare per vecka.

– Det innebär att konsumenterna betalar onödigt mycket för köttet. Svinnet betyder ett prispåslag på cirka 3 miljoner euro på köttet per år.

Samma sak är det med bageriernas brödlådor och mejeriernas mjölklådor.

– Från mejerierna i Finland försvinner cirka 100 enheter per år. Enbart från Ålandsbagarn försvinner 500-600 lådor per år eftersom det inte finns någon systematisk uppföljning.

Och det betyder naturligtvis att bröd och mjölk prissätts onödigt högt eftersom det alltid är kunden som betalar i slutändan.

Problemet på Åland är att

alla enheter är så små att svinnet inte märks så tydligt. Det är först när man ser helhetsbilden som man förstår betydelsen av ett organiserat system.

För miljön innebär en effektiv uppföljning och bra logistik att mindre material går åt till tillverkning av emballage och att tur- och returtrafik buntas ihop i stället för att bilar kör kors och tvärs i onödan. Stordriftsfördelar kan uppnås om systemet är gemensamt för många länder.

Enbart i Finland kan många miljoner euro sparas in i pengar, och i EU-perspektiv handlar det om miljarderna.

”Ett erkännande”

Krister Martell, som har titeln kreativ chef och styrel-

seordförande i bolaget, är förstas stolt över att företaget finns med bland de slutliga kandidaterna.

– Vi är stolta över att ha kommit så här långt. Visst har vägen varit stenig under de fyra år som gått, men det här är nog ett erkännande. Vi har tänkt rätt och är på rätt väg.

Retpack Solutions nominerades av ombudsman Jonny Mattsson vid Ålands företagareförening. Företaget har tidigare vunnit den åländska finalen i tävlingen Innofinland 2006 för utvecklingen av datasystemet.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fakta/De kan vinna

■ **Respect Europe**, Sverige, för programmet Svante som ger olika verksamhetsgrenar en möjlighet att överblicka mängden utsläpp av växthusgaser.

■ **Retpack Solutions**, Åland.

■ **Daniel Ehrnberg**, Sverige, för att ha utvecklat en ny princip för vågkraft som kan bli ett verktyg under omställningsprocessen från fossil till förnybar energi.

■ **Søren Jensen**, Danmark, för Pendlarnätet där man kan få en gratis databas över pendlare för att främja samåkning med bil främst till och från jobbet.

■ **Miljöförvaltningen inom Stockholms stad**, Sverige, för arbetet med energieffektivisering och bytet av fossila bränslen mot förnybara. Staden har lyckats få ner koldioxidutsläppen trots befolkningsökning och målet är att vara fossilfri år 2050.

■ **Marorka**, Island, för utveckling och produktion av flera system för energistyrning inom sjöfarten.

■ **Ravensoft Oy/Green Snapper**, Finland, för it-programmet Green Snapper som kan minska it-arbetsstationers energiförbrukning med upp till 50 procent. Programmet säljs nu i Finland, Sverige och Storbritannien.

■ **Passivhuscentrum**, Sverige, för Alingsås kommuns projekt ”hus utan värmesystem”.

■ **Sensus**, Finland, för ett hustekniksystem som minskar energiförbrukningen för värme, kyla och ventilation i hus utan att investeringskostnaden blir nämnvärt högre.

Källa: Nordiska rådets hemsida

139€

169€

Fladen flythalare
Certifierade som flytoverall och sjöräddningsdräkt

Titta gärna in till oss före Getadraget!
Just nu har vi flera specialare...

Välj bland dina favoriter!
3-pack Buster 15 cm
27€

Alla 10 fots spön i lager
-25%

Zam 22 cm
Zalt 19 cm
-25%

OBS!
From fredag 26.9 har vi rykande heta nya jerk baits i lager till makalöst bra priser!

Jacka Byxa
99€ 89€

Erbj. gäller tom lördag 27/9

Bra fisketips bjuder vi på!

BÅT & FRITIDS VARUHUSET

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162, RESERVDELAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17, TORS. 8-19, LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

SKOTTDRAMAT I KAUAJOKI

Skolpsykologens råd efter tragedin i Kauhajoki

Berätta inte mer än vad barnen frågar om

– Normala människor gör inte så här.

Det är viktigt att betona åt oroliga barn och ungdomar som frågar om dramat i Kauhajoki igår.

Skolpsykolog Carita Saku (bilden) ger rådet att svara på frågor men berätta inget utöver det.

I går hände det igen i Finland. En studerande i 20-årsåldern sköt mot sina studiekamrater i Kauhajoki och tände eld på skolan.

Carita Saku, skolpsykolog vid Kyrkby högstadieskola, säger att det är någon med en betendestörning som gör sånt här.

–I båda fallen som inträffat i Finland har de tagit bort sig själva efteråt så det blir också deras död. Normala ungdomar gör inte så här.

”De flesta gör ingenting”

Saku säger att man ser samma mönster hos de ungdomar som utför dessa våldsdåd. Utanförskap är en faktor.

–Men det finns ganska många sådana människor och de flesta gör ingenting.

I skolorna är man extra vaksamma på personer som blir väldigt ensamma.

–I ett socialt sammanhang som skolan är upplevs det som ett personligt misslyckande att inte få vänner.

Men Saku påpekar att det är så pass få gånger något liknande hänt att man inte kan dra några slutsatser.

Inom aggressionsforskningen har man dock märkt att barn

Här hände det. Yrkesskolan i Kauhajoki timmarna efter massakern.

Foto: SANTTU HAKALA / LEHTIKUVA

som har mycket aggressivitet i sig ökar sin aggressivitet med att se mycket våld.

– Det gäller att vara extra lyhörd om man har ett barn med mycket aggressivitet.

Hur ska man förklara för sina barn vad som hänt utan att de ska bli rädda för att gå till skolan?

–Var lyhörd. Prata inte mer om det än de frågar. Ljug inte. Man kan inte ge garantier för att det inte händer, men säg att det inte var en frisk person som gjorde så här.

Om man förklarar mer än vad barnen frågar om får de nya saker att oroa sig för som de inte tänkt på tidigare. Saku tror att det säkert kommer att vara många barn som inte vågar sova ensamma, men det är viktigt att man förmedlar att rädslan inte får inverka på livet.

–Försök förmedla att det kan finnas farligheter runt oss, men det mesta klarar vi av. Vi kan leva vidare.

Hur ska man göra med nyheterna på tv?

–Det beror på ålder. Ha tv:n avstängd själv hellre än att titta och säga åt barnen att gå bort. För yngre barn gör bilder det värre, äldre barn hittar nog bilderna själv.

Kauhajoki kan kännas långt bort, men vid sådana här tillfällen känns det nära. Det är i samma land. Finns det krishjälp att få på Åland?

Carita Saku säger att händelsen kommer att tas upp i alla skolor. Efter Tusby Jokela förekom hot via Internet även mot åländska skolor.

–De var ogrundade, men kändes säkert häftigt för dem som gjorde det att kunna skrämman upp många.

Krisplan

Tragedin utspelades på en yrkesskola och den närmaste motsvarigheten på Åland är Ålands Yrkesskola. Rektor Lars Selander säger att det inte finns

någon beredskapsplan för att förhindra att något liknande skulle hända.

–Vi har krisplan för andra tragedier, som till exempel bilolyckor, men inget för detta.

Han säger att frågan är vad landskapsregeringen som huvudman har för intentioner.

Selander satt på möte när han blev informerad om det som hänt och på Yrkesskolan har man inte antagit andra åtgärder än att studiehandledaren informerat personalen som sedan vid behov informerar de studerande.

Vad ska ni göra i skolan imorgon?

–Som efter Jokela, en tyst minut. Vi ska se vad utredningen visar, men på ett eller annat sätt ska vi ta itu med det.

Alltid till förfogande

Kyrkoherde Jan-Erik Karlström säger att det alltid finns tankar som kommer upp i samband med tragedier av det här

slaget men man har inte utökad krisberedskap.

–Församlingens personal står alltid till förfogande.

Det händer att folk kontaktar en präst för att tala om det men det vanliga är att diskussionen kommer upp vid ett senare tillfälle, vid till exempel en förrättning.

–Nu hände det här dagtid och folk är på arbetsplatsen och talar med sina arbetskamrater. Jag kommer precis från Lemböte där det pågår ett läger. Jag satt där en god stund och pratade och det kom tårar hos deltagarna.

Några särskilda åtgärder har man inte än.

–I morgon är det morgonmessa i St Görans kyrka och då finns det här med i förbönen.

Karlström betonar att om församlingen får signaler från skolor så ställer de upp med krishjälp.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Händelseförloppet i Kauhajoki

Åtminstone elva personer omkom i skottdramat i Kauhajoki i går.

■ Skottlossningen i yrkesinstitutet började kort före klockan elva på förmiddagen.

■ Enligt Yle började en elev skjuta under en tentamen. Kring 200 elever befann sig då i skolan.

■ Kring klockan tolv uppgav polisen att det är möjligt att flera personer dödats.

■ Förövaren befann sig fortfarande i byggnaden och endast en skadad hade kunnat föras ut ur skolan. Polisens insatsstyrka som kallas Björnligan hade begett sig till Kauhajoki.

■ Kring klockan 12.30 rapporterade Yle att polisen hittat förövaren inne i byggnaden. Han hade skjutit sig i huvudet och fördes till Tammerfors universitetssjukhus för vård.

■ Kring klockan 13.30 bekräftade myndigheterna att flera personer dödats och skadats. Ingen dödssiffra gavs ut i det skedet.

■ Kring klockan 14 meddelade polisen att nio personer dödats. Polisen misstänker att alla var elever i yrkesinstitutet.

■ Efter klockan 15 framförde regeringen sina kondoleanser till dem som drabbats i skolmassakern.

■ Inrikesminister Anne Holmlund (saml) sade att polisen på måndagen förhört den misstänkta gärningsmannen på grund av skjutvideor som han lagt ut på nätet.

■ Vid 15.30-tiden bekräftade polisen namnet på gärningsmannen för tidningen Ilta-Sanomat. Mannen avled tidigt på kvällen på sjukhuset.

■ Vid 18.30-tiden uppgav inrikesministern att skottdramat dittills hade krävt elva liv. (FNB)

Ärkebiskop Jukka Paarma: Öppna kyrkorna för bön och sorg

Ärkebiskop Jukka Paarma säger att han är djupt skadad och ger sitt deltagande med alla dem som berörs av skottdramat i Kauhajoki.

Han hoppas att kyrkorna runt om i Finlands hålls öppna för bön och sorgearbete.

Ärkebiskopen tackar församlingen i Kauhajoki och grannförsamlingarna för deras krisberedskap och för stödet

till anhöriga och skolans personal. Detta meddelar kyrklig tidningstjänst.

Ärkebiskop Paarma tackar också räddnings- och polismyndigheterna för samarbetet.

Han hoppas att övriga församlingar, i likhet med Kauhajoki församling, ordnar bönstunder och håller kyrkorna öppna också för enskild andakt. Man kan be med följande ord:

”Barmhärtige Gud, i denna stund vänder vi oss till dig

med våra frågor, vår rädsla och vår oväntade sorg.

Du ser till oss i barmhärtighet och kärlek.

Skänk oss tillit och ge oss mod att vila i din närhet.

Vi ber för alla dem som nu har drabbats av sorg och lidande.

Skänk kraft för denna dag och för de dagar som ligger framför.

Hjälp oss att handla rätt och ta hand om varandra.

Låt dina änglar vaka över dem som har dött.

Hjälp oss att tro att du tar hand om oss

och är nära oss i vår sorg. Hör vår bön för Jesu Kristi skull.”

Alla församlingar minns off-

ren och deras anhöriga i sina förböner i gudstjänsten på söndag.

Biskop Gustav Björkstrand håller kvällens aftonandakt i Radio Vega kl. 19.20.

Andrum onsdag (24.9) kl. 6.55 hålls av pastor Jan Edström. Andakten sänds i repris kl. 8.53. Mera information om andakter i församlingarna finns på webbadressen:

<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents> (ka-f)

Sorgflaggning i hela landet

■ Finska inrikesministeriet rekommenderar allmän sorgflaggning i hela landet idag onsdag med anledning av skottdramat i Kauhajoki igår. Inrikesministeriet har uppmanat statens ämbetsverk och inrättningar att sorgflagga.

Flaggningen inleds klockan 08.00 idag och slutar vid solnedgången. (mt)

Toppföretag i nya lokaler

Internationella gäster, lantråd och champagne invigde Inficons nya lokaler i Norrböle.
1.000 kvadratmeter av högteknologi som är unik för Åland gömmer sig bakom en oansenlig fasad.

Gäster från USA i väst och Japan i öst och allt däremellan samlades i teknologiföretaget Inficons nya industrilokaler i Mariehamn Norrböle vid invigningen i går.
Produktionen har varit i gång sedan i julas, men nu var det dags för högtidlig invigning. **Lukas Winkler**, vd för Inficon talade om det lilla hobbyföretaget som blivit en del av det internationella Inficon. De senaste åren var tillväxten stor och behovet av större lokaler var tydligt.
Han nämnde också att invigningen samlar folk från hela världen till Åland och det visar betydelsen hos den lilla fabriken.
Efter tal från bland annat lantrådet **Viveka Eriksson** skålade man i champagne och avtäckte en gåva till den åländska enheten.

Börjar komma ifatt
Verksamheten flyttade till lokalerna redan vid jul och personalen har haft fullt upp sedan dess.

–Vi börjar komma ifatt nu, säger **Klas Sundbäck**, som är anställd vid Inficon Åland. Vi hade normalt orderinflöde under flytten. så det var mycket att göra. Alla instrument måste kalibreras efter flytten.
Men personalen verkar ta det med ro. Stämningen är god och skämten många där de står med Pommac-glasen i handen och skålar för de nya lokalerna. Snart är det dags att gå in och fortsätta arbeta.
Vad behövs det för utbildning för att jobba här?

– Vi lär oss på plats, säger Sundbäck. Det finns ingen annanstans på jorden där man gör samma sak. Det betyder att vi inte har någon att fråga om vi undrar över något.
Men personalen har varit på studiebesök till Schweiz för att bekanta sig med huvudkontoret.
–Och så var vi till Italien och åt pizza, skrattar Sundbäck.
Stämningen är hög, ”vi är som en familj” säger någon. Kanske det blir så när man är i en unik bransch?

Intern utbildning
Grundaren **Per Björkman** sä-

Vit rock och handskar. Jonas Jansson sitter och förbereder små delar för vidare behandling.

Diskret fasad. Inficon Ålands fasad i Mariehamn Norrböle är diskret, men bakom fasaden döljer sig ett framgångsrik historia.

ger att man skolar upp personalen internt.
–Vi har 4-5 personer på vår utvecklingsavdelning som är högt utbildade, de andra har vi skolat upp.
Inne i själva fabriken ser allt ut som en blandning mellan kemtvätt, storkök och laboratorium. Skoskydd och vita rockar tas på innan vi går in.
–Allt får inte fotograferas, säger **Per Björkman**, vår guide men också aktiv styrelsemedlem i företaget.

Det som ser häftigast ut är hemligt. Flera av apparaterna är specialbyggda inom koncernen eftersom det inte finns någon efterfrågan på marknaden för maskiner som tillverkar ett membran för tryckmätningssystem.
–Vi skickar en del halvfabrikat till Liechtenstein, men de svåraste produkterna tillverkas här, säger Björkman.
Den första oktober tillträder **Johan Eriksson** som ny vd för företaget. Han kommer från

Chefer. Per Björkman är en av grundarna och numera aktiv styrelsemedlem, Johan Eriksson tillträder som vd den 1 oktober. I bakgrunden syns en del av den nya industrihallen.

Optinova som kan ses som den närmsta motsvarigheten till Inficon på Åland.
–Nu ska jag lära mig jobbet, svarar han på frågan om vilka planer den nya vd:n har.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406
Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Fakta/Inficon

- huvudsätet i Schweiz, men har 14 olika enheter runt om i världen
- 23 anställda på Åland, cirka 800 anställda över hela världen.
- Inficon Åland bildades 1997 när CCM instruments köptes upp av Inficon
- tillverkar mätinstrument som med hög precision kan mäta tryck. Mätarna används sedan av olika industrier, till exempel vid tillverkningen av dataminnen och plattor.

Kunskap räddade åländsk enhet

Koncernen Inficon har upptäckt att det är lättare att decentralisera än att centralisera.
Den åländska enheten räddades tack vare att man värdesätter den kunskap som personalen besitter.

Små fokuserade enheter ger bättre resultat för koncernen Inficon än stora produktionsenheter säger **Lukas Winkler**, vd för koncernen Inficom som invigde de nya industrilokalerna för sin Ålandsenhet. Det gör enheterna mer flexibla och motiverade enligt Winkler.
Man har 14 enheter över hela världen. En stor världskarta

med fem klockor ovanför ger en internationell touch åt Inficon Åland i Mariehamn Norrböle.
–Vi har satsat på en nischmarknad där vi har en liten nisch. Men den vill vi dominera, säger Lukas Winkler.

Kunskapen i huvudet
–Kunskapen sitter i människors huvuden och om vi vill flytta det så måste vi flytta människorna. Ingen vill flytta så vi behåller enheten här.
Hur blir det med transportkostnaderna?
–”It’s not a big deal”, det är ingen stor sak. Det är relativt små delar som ska transporteras. Kommunikationen är ett större problem. Tyvärr kan man

inte flyga fram och tillbaka mellan Åland och Liechtenstein. Men vi ska installera videokonferensutrustning här för att förbättra utbytet.
Inom de närmsta åren undersöker man marknaden i Indien, men annars har man inga expensionsplaner.
På frågan om varför det är mest män i mörka kostymer på invigningen säger Winkler att det inte är ett medvetet val. Det är en manlig bransch.
–Det vore bättre för mångfalden att ha kvinnor med. Vi har heller ingen från Asien i högsta styret, men vi kan inte tvinga fram något.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Hela världen och Åland. Lukas Winkler är vd på koncernen Inficon, som har en liten men viktig enhet på Åland.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Stadsliberaler stöder Marstads bostäder

■Mariehamnsliberalerna hade ett seminarium ombord på Viking Lines m/s Rosella i lördags med ett 30-tal deltagare. Där konstaterades bland annat att gruppen stöder fortsatt årligt kommunalt bostadsbyggande i Marstads regi. En av anledningarna är behovet av arbetskraft och många inflyttade väljer att bo i Mariehamn. Idag handlar Marstad omkring 500 lägenheter.
”Köerna till de kommunala bostäderna är långa, och staden bör kontinuerligt kunna erbjuda bostäder, eftersom hyreshusbyggandet i privat regi inte tar fart”, skriver Mariehamnsliberalerna i ett pressutskick.

Liberalerna sa även att man stöder en fortsatt avgiftsfri lokaltrafik. Vidare konstaterade man att den procentuella andelen av stadens hela budget som tillfaller kultursektorn har minskat och är längre än på många andra håll, ”vilket kanske kan vara bra att beakta när stadens förutsatts aktivt delta i kulturutbudet inte minst när KK-huset står färdigt och stadens 150-årsjubileum och bibliotekets 20 årsjubileum står inför dörren.”
En samordning och central information vad gäller evenemang behövs också inte minst med tanke på turistlivet. Trafikfrågor, småbåtsplatser och skolfrågor ägnades också en lång diskussion. Den omtalade skolmaten får bra betyg och får i Mariehamn en något högre peng per elev än på andra håll. (mt)

Flera stölder runt Åland

■Polisen rapporterar om flera stölder som begicks under förra veckan. I Godby Finström har någon under torsdagen eller fredagen brutit sig in i ett företag och stulit växelkassan. På Havsgatan i Mariehamn försvann en plånbok samt en mobiltelefon från en parkerad bil på fredagseftermiddagen. En annan parkerad bil fick påhållning på förmiddagen i söndags när någon snodde en väska som innehöll bland annat plånbok och mobiltelefon.
Vidare har två cyklar olovligt brukats. I det ena fallet handlar det om en Helkama Ainotar som tagits från Hemåkersgränd medan det i det andra fallet rör sig om en blå Tunturi från Torggatan 12. (mt)

Körde för snabbt genom Dalkarby

■En person är misstänkt för äventyrande av trafiksäkerheten. Föraren bakom ratten på en personbil färdades i måndags i Jomala Dalkarby och åkte fast i en poliskontroll.
Hastighetsmätaren visade 109 kilometer i timmen trots att det rörde 70 på sträckan. (mt)

■Staketet som omgärdar Mariehamns flygfält i Jomala har utsatts för överkan. Ett håll har klippts upp i stängslet och brottet rubriceras som skadegörelse.
■Två cyklar har rapporterats stulna. Från Tistelgränd har någon tagit en treväxlad, ljusblå Helkama och från Nygatan har någon stulit en guldfärgad GT DJ Ruckus.

Liberaler förnekar samtal om flytt på revisionsbyrån

Partiledaren Viveka Eriksson: Ryktet stämmer inte

Nya Åland har nåtts av ett rykte om att det pågår samtal inom liberalerna om att flytta internrevisorerna Leif Holländer till någon annan post för att ge ledande revisorn Agneta Mannberg-Jansson arbetsro.

–Det stämmer inte, säger partiledaren Viveka Eriksson.

Nya Åland skrev förra veckan om landskapsrevisorernas kritik mot att jobbet inte fungerar som det ska inom revisionsbyrån på grund av motsättningar mellan de två tjänsteinnehavarna Agneta Mannberg-Jansson och Leif Holländer.

Därför, säger ryktet, kan det bli aktuellt med en omflyttning.

Förnekar

Men Viveka Eriksson, partiledare för liberalerna och lantråd med det yttersta ansvaret för personalfrågor inom landskapsregeringen, förnekar att sådana samtal har förts eller förs.

–Något sådant har inte kommit till min kännedom och jag har inte deltagit i något möte där en sådan diskussion skulle ha förts.

Ryktet säger att Gunnar Jansson, som ju drog mycket röster i lagtingsvalet och på det sättet bidrog till att liberalerna blev det största partiet, kan ha ställt ett sådant krav för att hans hustru ska få arbetsro?

–Det stämmer inte heller. Gunnar Jansson har absolut inte ställt något sådant krav.

"Inte partipolitik"

Viveka Eriksson ser inga som helst politiska eller partipolitiska kopplingar i det här ärendet – motsättningarna på revisionsbyrån aktualiserades innan den nuvarande landskapsregeringen trädde till.

–Det här är en fråga som förvaltningen jobbar med. Ärendet ligger på förvaltningschefens bord och det är han som ska hitta förslag till lösningar. Jag vill inte föregripa hans utredning.

Hon påpekar att landskapsrevisorerna bland annat har

Lantrådet Viveka Eriksson, liberalernas partiledare.

Tvåmansbyrå. Landskapets revisionsbyrå fick nyligen kritik av landskapsrevisorerna för att jobbet enligt dem inte sköts som det ska skötas. Foto: JONAS EDSVIK

Oförstående. Gunnar Jansson, liberalernas röstmagnet i valet förra hösten, förnekar att han på något sätt skulle ha blandat sig i arbetssituationen på revisionsbyrån. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

efterlyst en revision av ÅHS.

–Den enda politiska signal vi gett i det här ärendet är att förvaltningen långsiktigt ska strukturera om och titta på arbetssituationen inom revisionsbyrån.

Oförstående

Också Gunnar Jansson ställer sig helt oförstående när Nya Åland frågar honom.

–Det stämmer inte. Jag har inte varit med överhuvudtaget där sådana diskussioner skulle ha förts. Det verkar ju helt otroligt att någon har viskat något sådant i Nya Ålands öra – nu måste jag nog ta reda på vad det här handlar om, säger han.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Möten hålls nu med revisorerna

Förvaltningschef Arne Selander är redan i full gång med att hantera samarbetsproblemen mellan de två internrevisorerna på landskapets revisionsbyrå.

I går hölls ytterligare ett möte mellan förvaltningschefen och revisorerna Agneta Mannberg-Jansson och Leif Holländer.

–Det var ett av flera möten i raden. Vi ska sannolikt ha ytterligare ett möte, svarade Arne Selander på Nya Ålands fråga.

”Det hör förstås ihop med kritiken från landskapsrevisorerna”, säger han.

–Målet är att få en revisionsbyrå som fungerar.

Omplacering?

Är en omplacering aktuell?

–Det vill jag inte kommentera.

Ska landskapets tjänstedelegation kopplas in?

Förvaltningschef Arne Selander.

–Det finns en tjänstedelegation, ja, men jag kan inte svara på frågan. Diskussionerna är i ett sådant skede att jag inte kan säga något eftersom det kan störa den pågående processen. Jag hoppas att det finns en lösning inom en månad.

ANNIKA ORRE

EU frågar om skörde-skadorna

■EU-kommissionen har begärt tilläggsuppgifter om landskapets hantering av skördeskadorsättningarna efter det stora skyfallet över Eckerö och Hammarland sommaren 2007.

De drabbade jordbrukarna fick räntestöd för lån av landskapet, men i juni i år fattade landskapsregeringen ett principbeslut om hur räntestödet skulle kunna omvandlas till en regelrätt ersättning. 400.000 euro finns anslaget för skörde-skador.

Inga pengar har ännu betalats ut eftersom beslutet inte är förankrat på EU-nivå. Kommissionen vill bland annat försäkra sig om att inga stora lantbruksföretag, sådana som har flera hundra anställda, inte får del av stödet.

Vadslagning om åländsk vinter

■Paf erbjuder vadslagning om när vintern anländer till Mariehamn. Spelbolaget gissar på att det är minst troligt att vintern kommer till staden någon gång under perioden 1-10 december. Skulle den ändå göra det kan spelare få över tio gånger insatsen tillbaka. Ska man lita på Paf blir det inte vinter förrän efter årsskiftet vilket ger blott 1,5 gånger pengarna tillbaka.

–Men ovissheten är förstås stor. Den globala uppvärmningen är en faktor som påverkar vinterns ankomst och de senaste åren har vintern låtit vänta på sig, säger vadsammanställaren **Anders Sims**.

Dygnsmedeltemperaturen måste ligga på under noll grader i minst fem dygn för att räknas som vinter. Alla odds finns på Pafs hemsida och där går det också att spela på vinterns ankomst till Stockholm och Helsingfors. (mt)

Enkel fråga om hälsovård

■**POLITIK.** Lagtingsledamot **Barbro Sundback** (s) har lämnat en enkel fråga till landskapsregeringen med anledning av läkarsituationen på norra Åland som hon benämner som långt ifrån tillfredsställande med tjänster som länge varit obesatta.

Frågan lyder: ”Vad tänker landskapsregeringen göra för att få till stånd en fungerande läkartjänst inom hälsovården på norra Åland?”. (mt)

Fiskerestaurang Seagram hyrs ut

■Restaurang Seagram i Föglö Degerby, som specialiserat sig på fiskbord, hyrs ut från och med 1 oktober. Nya krögare blir sårhoparet **Anne Hage**, inflyttad från Sverige och **Linte Florin**, inflyttad från Rumänien.

–De ska köra på i samma stil. Jag hjälper till i början, men i vår eller till sommaren ska jag vara lite ledig. Efter 16 somrar är det dags, säger **Albert Hovi** som lämnar över.

Sedan tidigare har han sålt gästhamnen med servicehus och simhall till **Lennart Nordlund**. (mt)

■Polisen upptäckte en fordons-skatteförseelse när en person framförde sin bil i Ämnäs utan att betala skatt. Samma brott har en person gjort sig skyldig till på Ålandsvägen. I Gottby framförde en personbil en paketbil trots att körrätten var indragen.

15-åring våldtogs på Mariella

En 15-årig svensk flicka uppges ha blivit våldtagen ombord på Viking Lines m/s Mariella natten till tisdagen.

–Flickan har inget signalment på förövaren, det gör fallet svårt, säger Tony Ohman, teknisk direktör.

Det är oklart vad som hände ombord på ms Mariella på måndagsnatten. Klart är dock att en misstänkt våldtäkt ägt rum och utredning pågår.

Offret är en 15-årig flicka från Sverige som saknar sig-

nalemt på våldtäktsmannen.

–Hon kan inte ens säga var det hänt, säger Viking Lines tekniska direktör Tony Ohman.

Inga uppgifter fanns heller på tisdagen om flickan har varit berusad och därför saknar uppfattning om vad som hänt. Hon fördes i land i Helsingfors på tisdagsmorgonen.

–Hon fördes till sjukhus tillsammans med sin mamma, efter det kan händelsen klarläggas. Men flickan var väldigt upprörd, så det finns inga tvi-

vel på att något har hänt, säger Ohman.

Ingen kontroll

Polisen i Helsingfors mötte upp mor och dotter, men har inte granskat passagerarna vid landstigning.

–Eftersom signalement saknades var det ingen kontroll.

Ombord finns mängder med övervakningskameror och materialet ska nu ses över.

–Vår förhoppning står till det, säger Tony Ohman.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Våldtäkt. En misstänkt våldtäkt skedde ombord på m/s Mariella natten till i går. Foto: VIKING LINE

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

ALVAR

Vi firar 1-15 år Gratulerar 50 år

Jona Harju i Lemböte fyller 1 år i dag den 24 september. Många kramar till Jona kommer från mamma, pappa och storebror.

Kevin Blomqvist i Mariehamn fyller 2 år i dag den 24 september. Kevin gratuleras av far- mor och farfar.

Chanelle Karlsson Sund Hulta fyller 10 år i dag den 24 september. Hon gratuleras av Sarah, Robin, mamma och pappa.

TACK

Ett hjärtligt
TACK
för all uppvaktnings
på min 100-årsdag
Margit Englund

TACK

Ett hjärtligt
TACK
för all uppvaktnings
på min 85-årsdag
Torsten

TACK

Ett hjärtligt
TACK
för den stora överraskande
uppvaktnings på
min 80-årsdag.
Gunnel Holmström

ANDERS HELLSTRÖM

Namn: Anders Viking Hellström.

Född: den 26 september 1958 i Saltvik.

Bor: i Dallas, Texas, USA.

Yrke: Merkonom. Jobbar nu på ett lager.

Intressen: idrott i allmänhet och fotboll i synnerhet. Musik, gillar att lyssna på pop och country från 1970-talet. Läser någon bok ibland, helst svenska deckare. Gillar också att resa och se nya intressanta platser.

Familj: fru Kathy.

Firar: skall försöka hitta på något skoj helgen efter födelsedagen. Planerar att hitta på något trevligt för släkt och vänner nästa gång vi kommer till Åland

Gratulerar 60 år

GUNNAR BJÖRKVALL

Namn: Gunnar Eliel Björkvall.

Född: 1 oktober 1948 i Saltvik.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: jobbar inom Eckerö-koncernen som redovisningschef för Birka Cargo
Intressen: är allmänt intresserad av sport och att resa.
Familj: hustru Birgitta, barnen Luisa och Jonatan.
Firar: födelsedagen firas med familjen på Kreta. Eventuellt blir det en gemensam sommarfest tillsammans med hustrun.

TACK

Ett stort tack till alla som med blommor och inbetalningar hedrat minnet av vår älskade

Aili Humell

och deltagit i vår stora sorg. Ett speciellt varmt tack vill vi rikta till hela personalen på Odalgården och Hemsjukvården för den goda vård ni gav mamma under hennes sista år.

De anhöriga

Hektisk höst för Leader Åland

EU-projektet Leader Åland sparkar igång vid årsskiftet om föreningens ordförande Mikael Lindholm får som han vill.

En ny styrelse ska utses på ett öppet möte och även privatpersoner är välkomna att ingå.

Nya Åland kontaktades av en läsare som velat vara med i Leader Åland men fått svaret att privatpersoner inte kan bli medlemmar.

–Vem har hon då talat med, undrar ordförande **Mikael Lindholm**. Vi beslöt på vårmötet att även privatpersoner kan bli medlemmar mot en symbolisk summa på 5 euro. Vi är öppna för alla intresserade.

Privatpersoner, byalag, organisationer och kommuner utgör vanligen medlemmarna i föreningarna. Medlem får man vara mot en avgift, som går till att upprätthålla föreningens administration.

De 20.000 euro som beviljats för Leader Åland ska inte användas till projektbidrag utan till att utarbeta hemsidan och

den administration och de blanketter som behövs.

Leader Åland håller ett öppet möte för alla i månadsskiftet oktober-november och då ska en ny styrelse utses.

Mycket att göra

Inför årsskiftet finns mycket kvar att göra. Då slutar konsulten **Roger Silfver** sitt uppdrag för Leader Åland och den styrelse som utses är åtminstone delvis ny.

För tillfället lägger styrelsen upp en strategiplan som ska lämnas in till landskapsregeringen den sista september. Man ska även annonsera efter en person som mot timersättning kan göra upp en hemsida, utforma ansökningsblanketter och informationsbrochyrer.

–Det blir för mycket för styrelsen. Sommaren har ställt till det. Det blev tajtare om tid än vad som skulle behövts. Det har varit svårt att få ett beslutat styrelsemöte. Folk är ute och reser och själv har jag haft fullt upp med mitt turistföretag.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Välkomnar alla. Leader-föreningens ordförande Mikael Lindholm välkomnar alla. Snart hålls ett öppet möte då ny styrelse väljs.
Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Lönen är inte det viktigaste för kvinnor

HELSINGFORS. En bra lön är inte den viktigaste orsaken till att medelålders kvinnor trivs på sina arbetsplatser. Kvinnor i åldern 40–60 år värdesätter istället ett bra arbetsklimate, meningsfulla arbetsuppgifter och möjligheten att påverka arbetets innehåll.

En bra lön kommer först på

sjätte plats, visade den utredning som gjort på uppdrag av försäkringsbolaget Pensions-Fennia. Viktigare än lönen är också att arbetet är tillräckligt utmanande och att relationerna mellan förmannen och de anställda är goda. En klar majoritet av kvinnorna i medelåldern anser att arbetsgivaren har ett stort ansvar för de anställdas välmående och livskvalitet.

Enligt undersökningen anser sig var fjärde finländsk kvinna i åldern 40–60 år leva nästan ett drömliv. De här kvinnorna är dock ofta företagare, direktörer eller högre tjänstemän. Cirka var sjunde kvinna är i sin tur inte nöjd med sitt liv.

Kvinnorna anser att hälsa och familj är de viktigaste förutsättningarna för ett bra liv. Efter det kommer arbete, god ekonomisk situation och mänskliga relationer.

–Kvinnorna är i genomsnitt lyckligare än männen, säger **Kari Nars**, som är doktor i ekonomiska vetenskaper. En viktig faktor är att kvinnorna har ett bättre sinne för proportioner än männen. Männen ställer upp orealistiska mål och blir bittra när de inte kan uppnå dem.

Undersökningen visar att höga inkomster och förmögenhet är viktigare för männen när man mäter lycka.(FNB)

Kom ihåg

■ ■ **Ahveniset:** Suomenkielinen lastenkerho alkaa 27.9 kello 12-14 St. Mårtensgådenilla. Kaikki 3-6 –vuotiaat mukaan! Teemoina ovat numerot ja kellonajat askartelun, leikkien, pelien ja mukavan yhdessäolon parissa. Ohjaajina Maria Kaunismaa ja Terttu Santamala. Ilmoittautumiset Tertulle, puh. 0400 337 316. Kerho on ilmainen yhdistyksen jäsenille, muille 5e /kerta. Syksyn seuraavat kerrat ovat 25.10, kello 14-16 ja 29.11, kello 12-14. Tervetuloa!

Den finskspråkiga barnklubben samlas igen lördag 27.9 kl 12-14 på St. Mårtensgården. Alla 3-6-åringar med! Som teman har man numror och klockslag med lek, pyssel, spel och trevligt samvaro. Ledarna är Maria Kaunismaa och Terttu Santamala. Anmälningar till Terttu, tel. 0400 324 053. Klubben är gratis för medlemmar, annars 5e/gång. Höstens följande möten äger rum

GUDSTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING
Torsdag 25.9 kl 19 Ålands kyrkosångarkrets övning i Olofsgården.
Söndag 28.9 kl 11 Högmässa (N); S-L Enqvist, H Östman
Onsdag 1.10 kl 15.15 inskrivning till skriftskolan i Olofsgården

25.10 kl. 14-16 och 29.11 kl. 12-14. Välkomna!

■ ■ **Barnskötare:** Barnskötarträff onsdag 24.9 kl 19.00 på Ängsbacken (fd Backebergs daghem.)

■ ■ **Folkhälsan i Eckerö:** Motionsdansen börjar på Ekeborg fredag 26.9 kl 19.30. Buggen en halv timme före kl 19.00.

■ ■ **Folkhälsan i Finström:** Motionsdansen på Karl Ers i Bjärström börjar onsdag 24.9 kl 19.30. Alla hjärtligt välkomna!

■ ■ **Fornföreningen Fibula:** Talka i Vikingabyn på onsdag 24.9 kl 18:00. Välkomna.

■ ■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 25.9 kl 17.30 på Hotell- och Restaurangskolan. Program; Filmvisning om besöket till Kobbä Klintar 2007.

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Reseträff för alla Azorernavandrare

TACK

Ett varmt tack till alla som på olika sätt hedrat minnet av vår käre

Anders Björklund

Barnen med familjer

tisdag 30.9 kl 18.00 i Ålands Museum, filmsalen. Ta era foton med!

■ ■ **KHS Föräldraförening:** Årsmöte i biblioteket i Mariehamn torsdag 9.10 kl 19.00. Stadgeenliga förhandlingar, därefter går vi ut och åter till självkostnadspris. Välkomna.

■ ■ **Mariehamns församling:** Barnmusiken i Mariehamns församling har satt igång för terminen. Babymusik för famnbabysar tisdagar kl 10 på St Mårtensgården i Strandnäs, babymusik för gående barn ca 1-3 år på Margaretagården tisdagar kl 13 och för de större barnen ca 3-6 år finns Klapp och klang torsdagar kl 17.45. Välkomna! Lena.

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Kyrkogångssöndag 28.9 kl 11.00 till Sunds kyrka. Efter högmässan kyrkkaffe i Godby hotell, anm. till Ann-Lis tel. 35 457 senast 25.9.

■ ■ **"Nybyggarna":** Sammanträde onsdag 24.9 kl 13.00 i modellstadlokalen.

■ ■ **Power Club & Teen SMART:** Kickoff för föreningens medlemmar 26.9 kl 17.30. Gratis aktivitet för årets nya medlemmar. Se hemsidan för mer info!

■ ■ **Steinerpedagogikens vänner på Åland:** Föreläsning lördag 28.9 kl 13.00 i Stadsbiblioteket. Ulla Laxen, förskolepedagog och författare, talar om: "Genom härmning skapas leken och livet". Alla välkomna,

både pedagoger, föräldrar, far- och morföräldrar!

■ ■ **Vårt Hjärta:** Välkommen på medlemsmöte tisdag 30.9 i Strandnäs högstadieskola kl 18.30 med föreläsning och diskussion om hur vi ska hitta en balans i tillvaron där bl a också egen tid ingår. När, hur och varför kan vi behöva vägledning för att nå dit? Föreläsare, sjuksköterska Anki Jansson, vid ÅHS livsstilsmotagning. Även andra intresserade är välkomna.

■ ■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Zhineng qigong 27-28.9. För anmälan och information ring Sonja 17 889 eller Bitta 0457 342 1927.

■ ■ **ÅBSK:** Utställningsträning onsdag 24.9 kl 18.00 på plan. Frågor, ring Gudrun 0457-343 1490.

■ ■ **Ålands Marthadistrikt:** Styrelsemöte tisdag 30.9 kl 10.00 på kansliet, Styrmanngatan 10.

■ ■ **Ålands Nykterhetsförbund:** Styrelsemöte måndag 29.9 k.19.00, Skarpansvägen 28.

■ ■ **Ålands Synskadade:** Rehabiliteringshandledare Carina Willberg besöker Åland tisdag 7 till och med torsdag 9.10. Den som vill träffa henne kan ta kontakt på telefon 02 251 9076 eller mobiltelefon 040 511 3346 eller på e-post carina.willberg@fss.fi

Ny på Åland
☆☆☆

Vi har blivit mormor och morfar till vårt elfte barnbarn, hälsar det här paret. Ebbe föddes 5 augusti i Trollhättan. Han vägde 3.340 g och var 50 cm lång. Föräldrar är Emma och William Fransson. Med på bilden är storebror Hugo, som är 3 år. Morföräldrar är Chatharina och Roine Mattsson i Mariehamn.
Foto: PRIVAT

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

Vårt hjärta lär ut balans

Vårt hjärta inbjuder sina medlemmar, och även andra intresserade, att delta i information och diskussion tillsammans med föreläsare **Anki Jansson**, sjuk-sköterska vid ÅHS:s livsstilmottagning den 30 september kl 18.30 i Strandnäs högstadieskola.

Det meddelar verksamhetsledare **Annette Bergbo** i Vårt hjärta pressen. Föreläsningen handlar om konsten att skapa en balans i tillvaron. Där ingår flera viktiga faktorer och kanske den svåraste av dem alla att inordna: egen tid. Anki Jansson möter i sitt jobb människor som behöver förändra sin livsstil på något sätt så att hälsan inte kommer till skada. Hon känner till varningssignalerna för när det är dags att tänka över livssituationen och hon vet också vad som händer om man inte tar sådant på allvar, när den inre stressen börjar producera stresshormoner i kroppen utan att vi alls är medvetna om det. (ka-f)

Säli

det du inte behöver
med en annons

i Torget

**NYHET! Ladda upp
bilder på hemsidan**

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

Information om vardagsskattefrågor i
Ålands Hotell- och Restaurangskola
tisdag 30.9 kl. 17.30

"Skattar bäst som skattar sist"

Föreläsare i panelform är **Caroline Törnqvist**, chefsjurist Nordea Privat, Sverige samt jurist **Anna Eskelin-Heino**, Nordea Private Banking, Helsingfors. Som moderator och debattledare fungerar kontorsdirektör **Jan-Erik Rask**.

Program:

Del I, kl. 17.30–ca 19.00:

- Kapitalbeskattning: bl.a hur beräknas anskaffningsutgifter och vinst.
- Arvs- och gåvoskatt, förmögenhetsskatt m.m.

PAUS med servering av kaffe och smörgås

Del II, kl. 19.30–21.00

- Dubbelbeskattning, t.ex gällande pensions inkomster från Sverige till Åland
- Behandling av arv samt förskott på arv.
- Samboförhållanden, fördelar, nackdelar, påföljder

Anmäl ditt deltagande till vår infodisk i Mariehamn, tel. 533 237 eller till Nordea Godby, tel. 533 257 **senast fredagen den 26 september** alternativt per e-post till Din egen kundrådgivare: fornamn.efternamn@nordea.fi

Nordea www.nordea.fi

OBS! Det händer

ONSDAG 24.9

ALLSÅNG

■ ■ ■ Rönngården, Jomala kl. 13.30. Allsång med Uffe, Sture och Christer. Kaffeservering.

BIO

■ ■ ■ Bio Savoy kl 18.00. Mamma Mia.
■ ■ ■ Bio Savoy kl 20.30. The Dark Knight. F-13/11.

FÖRELÄSNING

■ ■ ■ Stadsbiblioteket kl 18.30-20.00. "Det handlar om rätt". Lotta Angergård berättar om vardagslivet för palestinier på Västbanken i Israel. Amnesty Ålandsgrupp informerar om läget för sina samvetsfångar där.

NÖJE

■ ■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.
■ ■ ■ Parks bar kl 22.00. Jonas "Plonke" Eriksson.

TORSDAG 25.9

BIO

■ ■ ■ Bio Savoy kl 18.00. Mamma Mia.
■ ■ ■ Bio Savoy kl 20.30. The Dark Knight. F-13/11.

BINGO

■ ■ ■ Paf Casino kl 19.00. IFK bingo.

FOLKDRÄKTS- PRESENTATION

■ ■ ■ Ålands museum kl 18.00. I samband med utställningen om de åländska folkdräkterna presenteras Finström och Sund.

NÖJE

■ ■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar-dj.
■ ■ ■ Parks bar kl 22.00. Jonas "Plonke" Eriksson.
■ ■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

UTSTÄLLNING

■ ■ ■ Medimar kl 18.00-20.30.

Extra öppet för att se utställningen "Du och Jag" målningar av Catja och Tiina Barck.

Säg vad du tycker.

- messa nyan!

0457-323 4444

Nya Åland
☆☆☆

SPECIALSTÄMPLING

Specialstämpling på
Hällö brygga i Geta
lördagen den
27 september
kl. 7.30-9.30

Välkommen!

POSTEN ÅLAND, FRIMÄRKEN
PB 100, 22101 MARIEHAMN
TEL. 636 639, FAX 636 608
www.posten.ax

Internationella Skolmjölksdagen

onsdagen den 24 september

För att fira dagen så bjuder vi på mjölken
till skolorna onsdagen den 24 september.

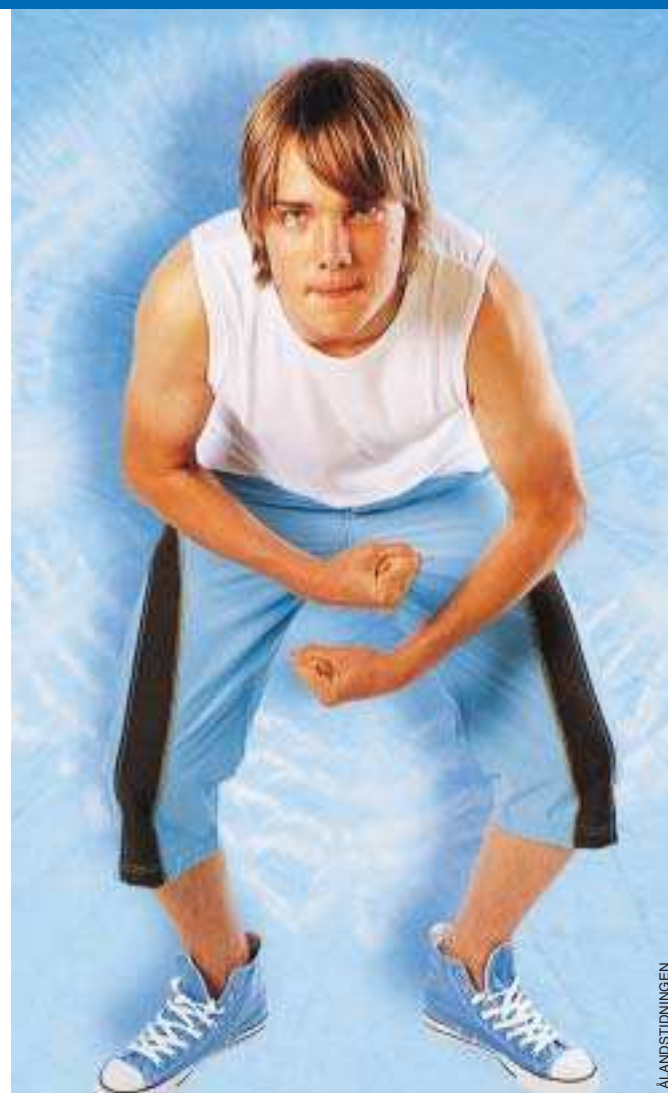
Skolmjölkens dag firas runt om i världen för att understryka vikten av att våra barn serveras mjölk till lunchen i skolan.

Mjölk och mjölkprodukter är en viktig del av kosten. Mjölkprodukter ger mångsidig näring och har särskilt stor betydelse som kalcium- och D-vitaminkälla för alla åldrar.

Broschyrerna "Pojkar & mat" samt "Flickor & mat" distribueras till skolorna för utdelning till samtliga högstadieelever. Åk 1 - 6 får broschyren "Vältuggad information för tändernas bästa"

Ålandsmejeriet

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Vi har vetat länge att elever i språkbadsskolor lär sig språk bättre än i vanliga skolor. Också i andra ämnen är deras vitsord minst lika goda som andra elevers.

CHRISTER LAURÉN, PROFESSOR, I VASABLADET

Ålänningar med på Titanic

Reklam. White Star Line gjorde mycket reklam för sin osänkbara stolthet, den nya oceanångaren Titanic.

Människoöden lyfts fram i utställning

I april 1912 postar Karl Berglund i Southampton i England ett kort hem till Sund på Åland. Han skriver bland annat ”å om onsdag så stiger jag ombord på den här båten som är på andra sidan...”

Båten var den nya atlantångaren Titanic som skulle ut på sin jungfrufärd till New York. På den färden blev Karl Berglund då Titanic natten mellan den 14 och 15 april gick på ett isberg.

Titanics öde speglas nu i en utställning på Ålands sjöfartsmuseum. Utställningen är ett samarbete mellan museet och Ålands emigrantinstitut och ursprunget är en utställning från Migrationsinstitutet i Åbo.

Museichef **Hanna Hagmark-Cooper** berättar att det var **Eva Meyer** på emigrantinstitutet som tog initiativet till utställningen och att det också är hon som lagt ned ett stort arbete på att översätta den ursprungligen finska texten till svenska. Meyer, som just nu befinner sig på resa i Alaska, kunde inte vara med när utställningen presenterades i går.

Med var däremot **Erik Lindholm**, ordförande i föreningen för Ålands emigrantinstitut, och **Bertil Lindqvist** som är vice ordförande. Med var även **Maria Enckell**, som arbetat med utställningen tillsammans med Eva Meyer. Maria Enckell har under senare år engagerat sig mycket i emigranternas öden. Det var också hon som, tillsammans med Eva Meyer och

emigrantinstitutet, gjorde utställningen kring ålänningar i Alaska som visades på Ålands museum.

Tre ålänningar

Maria Enckell berättar att det centrala i den utställning som nu visas på sjöfartsmuseet är presentationen av de tre ålänningarna som var med om Titanics förlisning och som alla omkom, utöver den nämnde **Karl Ivar Sven Berglund** från Sund, Finby, även **Alfred Ossian Gustafsson** från Kökar Karlby och **Ida Sofia Strandberg** från Finström Godby. Alla tre var 1912 unga människor i sina bästa år. Ida Strandberg var född 1889, Karl Berglund 1890 och Alfred Gustafsson 1892.

Man har letat fram uppgifter om de tre i kyrkböcker, arkiv och tidningslägg och försöker ge en bild av vilka de var. Enligt Maria Enckell har en ambition dessutom varit att berätta även om de efterlevande till de omkomna, de som sörjde dem hemma på Åland.

Hanna Hagmark-Cooper säger för sin del att avsikten med utställningen inte är att skapa sensation.

–Det handlar om unga ålänningar som ger sig ut i livet med stora förväntningar men som aldrig kommer fram.

”Havet är stort”

Maria Enckell tycker också att utställningen fungerar som en påminnelse om andra sjökatastrofer, bland annat Estonia som ju ligger oss nära i tiden.

–En påminnelse om att havet är stort, säger hon.

Medarbetare. Maria Enckell har varit med och utformat utställningen. Här tillsammans med Bertil Lindqvist och Erik Lindholm, vice ordförande och ordförande i föreningen för Ålands emigrantinstitut, som också hjälpt till.

På frågan om varför Titanics undergång fått en sådan genomslagskraft trots att det skett många andra stora sjöolyckor, svarar Enckell:

–Orsaken är nog att det handlade om en lyxångare, att den var ute på sin jungfruresa och att den på förhand hade utmålat som osänkbar.

Mor och fem barn

Med på Titanic var 63 finländare, av dem omkom 43 medan 20 räddades. Alla finns listade i utställningen och man kan notera att påfallande många av dem, liksom ålänningarna, var unga människor. I listan över omkomna kan man bland annat stanna upp inför namnet Panula från Ylihärmä i Österbotten. En 41-årig mor och fem barn mellan 1 och 16 år finns bland de omkomna.

Katastrofen krävde omkring 1500 liv. Av passagerarna räddades 711. Av dem var 296 kvinnor, 146 män och 57 barn. Av besättningen räddades 212, varav 20 kvinnor.

Välkänt är att räddningen på Titanic också var en klassfråga. Av passagerarna i första klass räddades 60 procent, av de i andra klass 44 procent och av

Åländskt. I den åländska delen av utställningen lyfter man fram de omkomna ålänningarna och även deras hemmiljöer och anhöriga.

tredjeklasspassagerarna endast 25 procent.

–Eftersom Titanic ansågs osänkbar fanns det inte heller plats för alla i livbåtarna, säger Bertil Lindqvist.

Föreläsningar

I anslutning till utställningen planeras under november två föreläsningar, en med Titanicforskaren och författaren **Claes-Göran Wetterholm** och en med

Sista kortet. Ålänningen Karl Berglund sände ett vykort från Southampton hem till Sund på Åland dagen innan han gick ombord på Titanic. Vykortet finns med på utställningen.

Kaj Jansson, tidigare teknisk chef på Viking Line.

Wetterholm kommer att tala om sin bok ”Sagoskeppet – Titanics myter och människor” medan Kaj Jansson berättar om de konsekvenser Titanics förlisning hade på sjösäkerhetstänkandet.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Var det rätt Evita vi såg

frågar sig recensenten Mats Liljeroos i Hufvudstadsbladet efter att han sett musikalen ”Evita” på Åbo Svenska Teater: ”Ett fråge- eller utropstecken av det mer intressanta slaget var sedan att ha operasångerskan **Thérèse Karlsson** att göra älskarinnans rätt blygsamma roll och visst kan man, utan att förringa (**Birthe**) **Wingrens** gedigna insats, fråga sig om det var rätt Evita vi såg.

Tidigare i recensionen skriver Liljeroos dock också att Wingren gjorde sin roll ”med den vokala briljans och sceniska inlevelse vi förknippar henne med”. □

Åsa Linds nya ungdomsbok,

”Ellika Tomsons första bok”, får goda recensioner av **Anne Marie Karlsson** i DN. Hon skriver bland annat: ”Med Ellika har Åsa Lind skapat en självständig och fantasi-full flicka, fullt i klass med Zackarina i de tre böckerna om Sandvargen.

Recensenten skriver också: ”Det finns ett drag av solskensberättelse i skildringen av den lilla flickan som oförskräckt kliver ut och in hos kända och okända grannar i alla åldrar”.

Karlsson tycker också att Åsa Linds bok skall läsas högt eftersom texten uppmanar till dramatisk läsning.

Åsa Lind, som Nyan nyligen intervjuade om den nya boken, är numera bosatt på Lappo i Brändö, men publicerar sig i Sverige. Den nya boken har utkommit på Rabén & Sjögrens förlag i Sverige. □

Plats finns ännu i en barnmusikgrupp

för 1-3-åringar i Margaretagården i Mariehamn. Gruppen har inte kommit i gång ordentligt på grund av att den hittills lockat för få. Gruppen samlas på tisdagar kl. 13. Gruppen är för barn i sällskap med en vuxen (mamma, farmor morfar, moster...)

–Vi sjunger, leker och fikar, berättar **Lena Svartström** som leder gruppen.

Hon leder också ett par andra musikgrupper för barn inom församlingen: baby-musik för famnbarn (små babysar), tisdagar kl. 10 på S:t Mårten och Klapp och klang för 3-6-åringar torsdagar kl. 17.45 på samma plats. De här grupperna har hittat sin publik och man är ungefär så många som det är rimligt och möjligt att vara. □

Det är dags igen för Unga Band

i Ålands ungdomsförbunds regi. Evenemanget arrangeras den 25 oktober på Idrottsgården i Mariehamn och sista anmälningssdag för deltagande band är fredagen den 3 oktober. Anmälingsblanketter kan man hitta på ungdomsförbundets hemsida på internet eller få från förbundets kansli, Skarpansvägen 28 i Mariehamn. □

nyutkommet!

Liza Marklund

Nyutkommen bok:
En plats i solen
Specialpris:

22€

Norm.
29,40€

MARIEHAMNS BOKHANDEL

Torggatan 14, tel 19 745

Må-on, fre 9.00-17.30, to 9.00-20.00, lö 10.00-15.00

Hallå där

Hallå där, Agneta Enqvist på Enklinge, som är en av arrangörerna för Kumlinge gäddfisketävling för damer på lördag.

Har många damer nappat?

–Just nu är det fem lag anmälda, men många fler har visat intresse. Problemet är att många kvinnor inte har båt eller kan köra båt. Tyvärr kan vi inte bistå med båtar och chaufförer.

Hur kom ni på den här idén?

– Vi har pratat om det länge och nu blev det hastigt påkommet. Vi har bara annonserat inom kommunen. Men nu när allt börjar falla på plats ser vi att

vi kunde ha marknadsfört oss i Vårdö och Brändö också.

Hinner man anmäla sig än?

–Anmälningstiden går ut

onsdag(idag), men nog kan man anmäla sig efter det också. Problemet blir med ätandet på Glada Laxen efteråt. Vi måste veta hur många som ska äta och bada bastu.

Blir det flera gånger?

–Om det blir lyckat så blir det fortsättning. Nu hoppas vi bara på ett väderomslag. Det skulle behöva blåsa till och vattnet borde komma upp. Som det är nu är det svårt att få gäddor.

Har ni fina priser?

–Vi har bland annat presentkort på olika behandlingar, vi har fiskeutrustning, en buffé på Eckerölinjen. Det är både från lokala sponsorer och från fiskebutiker i Mariehamn.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

En ängel och en häst. Posten på Åland börjar julfirandet 9 oktober då de släpper nya frimärken.

Ett änglalikt frimärke till jul

■Konstnären **Eva-Jo Hancock** är kvinnan bakom Posten på Ålands nya frimärke. Tekniken bakom märket är något annorlunda. Hancock har först gjort ängeln på motivet i textil, papper och andra material varpå hon har fotograferat den. I handen på ängeln finns ett hjärta medan snöflingor och jordklot är försedda med glimmande hologram.

Utgivningsdatum är 9 oktober och frimärket trycks i en upplaga av 430.000 stycken. Valören är julpöst 08, vilket innebär 55 cent, och kan användas för att skicka julkhälsningar till Åland, riket och Sverige under en begränsad tid i november och december.

Samma datum släpps ett märke inom temat "Mina frimärken". Den här gången har **Mari Stefansdotter** skapat ett motiv föreställande ridporten. Ramen är designad av **Cecilia Mattsson**. Märket är självhäftande och fungerar som postens kompletterande julmotiv. (mt)

Hälge snart på nyan.ax

■Uppmärksamma läsare har noterat att serien Hälge sedan ett tag tillbaka inte går att läsa via hemsidan www.nyan.ax. Det beror helt enkelt på att lagret är slut.

–Vi har beställt nya från leverantören, så snart är Hälge tillbaka, säger Nya Ålands vd **Stefan Norrgrann**.

Somliga har även haft problem med att läsa e-tidningen.

–En del problem har gåkat oss, men nu tror vi att vi hittat problemet, säger Norrgrann. (mt)

Aktielägenhet Mariegatan 11, centrala Mariehamn

Helrenoverad och mycket välhållen lägenheten centralt belägen i Mariehamn. Den är 100 m² och finns i våning I. Den består av kök med matplats, vardagsrum, matsal/sovrum, sovrums, kontor samt badrum och hall. Fönster mot söder, norr och väster. Lägenheten är renoverad till hög standard (kök, badrum m.m.) för 6 - 10 år sedan och är i mycket gott skick. Inga anmärkningar vid besiktning. Fönster bytta. Två förråd i källaren samt öppen vind. Gemensamma utrymmen: tvättstuga, bastu, hobbyrum. Bolaget har totalt 4 st lägenheter. Vatten och avloppsstammarna bytta. Oljeeldning. Andel av bolaget lån ca 500 euro. Bolagsvederlaget tillfälligt höjt till 400 e/månad för renovering av tvättstuga. Eget källgarage på gården tillhör lägenheten. Tillträde ca 2 månader efter avslut. Visning enligt överenskommelse. Utgångspris: 210 000 euro.

Aktielägenhet Ålandsvägen 23

Gavellägenhet om 61 m² i våning II. Den består av kök med matplats, hall, vardagsrum, sovrums och stort badrum. Fönster (bytta) mot väster, söder och öster. Parkettgolv i alla rum förutom badrummet. Köket har spis med keramisk häll samt gasspis och gasgrill. Badrummet har plastmatta, kakel, bubbelbad och plats för tvättmaskin. Eget förråd på vinden. Bolagsvederlaget är 2,70 e/m². Lägenheten är skuldfri. Bolaget har totalt 8 st bostäder och 3 st affärskokaler. Fjärrvärme. Parkering på gården. Visning enligt överenskommelse. Tillträde 31.10.2008. Utgångspris: 130 000 euro

Helrenoverad radhuslägenhet Bogränd 2

Lägenheten är 47 kvm och omfattar vardagsrum, kökvrå, sovrums med klädkammare, badrum. Den har fönster mot väster. Lägenheten är nyrenoverad (badrummet renoverat år 2004). Ingången har klinker, i övrigt ekparkett i lägenheten. Kokvrån har ny inredning med Puustelli-kök och diskmaskin. I anslutning till lägenheten finns ett eget förrådsrum. Badrummet har kakel och klinker, duschhörna. Uteplats mot väster vid ingången. Tomten gränsar mot grönområde i väster. Bolagsvederlaget är 141 e/månad. Lägenhetens andel av bolaget lån är ca 1550 e. Oljeeldning. Gemensamma utrymmen: bastu, tvättstuga med torkrum, cykelrum m.m. Visning enligt överenskommelse. Tillträde omgående efter avslut. Utgångspris: 110 000 euro

SE ÖVRIGA OBJEKT PÅ HEMSIDAN!

Fastighetsbyrå **K**arlsson Ab

Norra Esplanadgatan 5, tel 15 675, fax 15 672

GSM 0457 522 1634, e-post: sok@aland.net, hemsida: www.sokarlsson.net

DATA GROUP
IT-proffs i samverkan

LÖRDAGSÖPPET kl.10-14

BROTHER VECKOR

t.o.m 30.9.2008

349€
inkl. moms

HL 4040 CN 666,-

Färglaserskrivare. Med Brothers senaste färglaserteknik får du utskrifter med högkvalitet och strålände färgåtergivning. Begränsat antal.

19,90
inkl. moms

PT 1000 BTS 19,90

Enkel och snabb märkmaskin.

Skriver ut märklappar till alla dina viktiga saker.

59€
inkl. moms

DCP 135C 99,-

Kompakt multifunktions färgskrivare. Uttag för USB minne el. PictBrige.

MFC 6490 349,-

NYHET! Professionell multifunktionsskrivare (skrivare, kopiator, scanner, fax) i A3 med trådlös nätverksanslutning.

89€
inkl. moms

DCP 350C 129,-

Multifunktionsskrivare med PhotoCapture Center. Uttag för USB minne el. PictBrige.

brother At your side.

MKAB.COM
Mariehamns Kontorsmaskiner AB

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566

Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

TÄLTREA
onsdag 24.9 kl. 9.00
Nu har vi fyllt tältet med fyndvaror

40%-70%

från ordinarie pris

• textilier • utemöbler • furumöbler (Broby)
• lampor • mattor • inredningsartiklar • tavlor

Utförsäljning från butiken på utgående produkter

soffbord, mattor, vitrinskåp, matgrupper (2st), soffgrupper (3 st), bokhyllskombination (3st), Bretagne säng 180x200

ÅRETS EM-BUTIK!

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:
Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

Skräddarsydda finansieringsalternativ med Aktiiviraha!

www.em.com

www.em.com

Allt skall bort!

Därför går ungdomarna

Konfirmationen ska vara kristen och kul med hela kroppen

Nästan alla gör det. På Åland finns det församlingar där mer än 100 procent av ungdomarna går i skriftskola, då också sommarållänningar söker sig hemåt för skriftskoleläger.

Men varför? Och vad händer med de unga under året?

Nya Åland hakar på ett gäng i Saltvik.

En ringdans träds första träffen med konfirmanderna i Saltvik. Alla är med. Kroppen ska få röra på sig och alla ska känna gemenskap. Här dansar Simon Karlsson med kyrkoherde Ingemar Johansson längst fram. Lite längre bak skymtar den andra ledaren, diakon Maria Sjölund.

De är samarbetsvilliga. Det är det första som man kan notera. Detta är snälla ungdomar. Inget tjafs. Här går det att resonera. Här finns mycket att prata om. På gränsen till vuxenlivet, i 14-15-årsåldern inbjuds ungdomarna till skriftskolegång. Det är tradition att gå fram. Nästan alla gör det, i Saltvik väljer bara ungefär en på 20 att låta bli.

Med kropp...

Kyrkoherde **Ingemar Johansson** har just mött skriftskolegänget för första gången. Detta är hans 18:e grupp.

–Skriftskolan ska vara en övning i att uttrycka sin kristna tro, säger han. Mycket handlar om kroppen. Jag vill att vissa saker ska sitta i kroppen när ungdomarna är färdiga för konfirmation, som välsignelsen.

Malin Nyholm,
Saltvik Ödkarby:
–För att få vara med kompisarna och så får man uppmärksamhet på konfirmationsdagen.

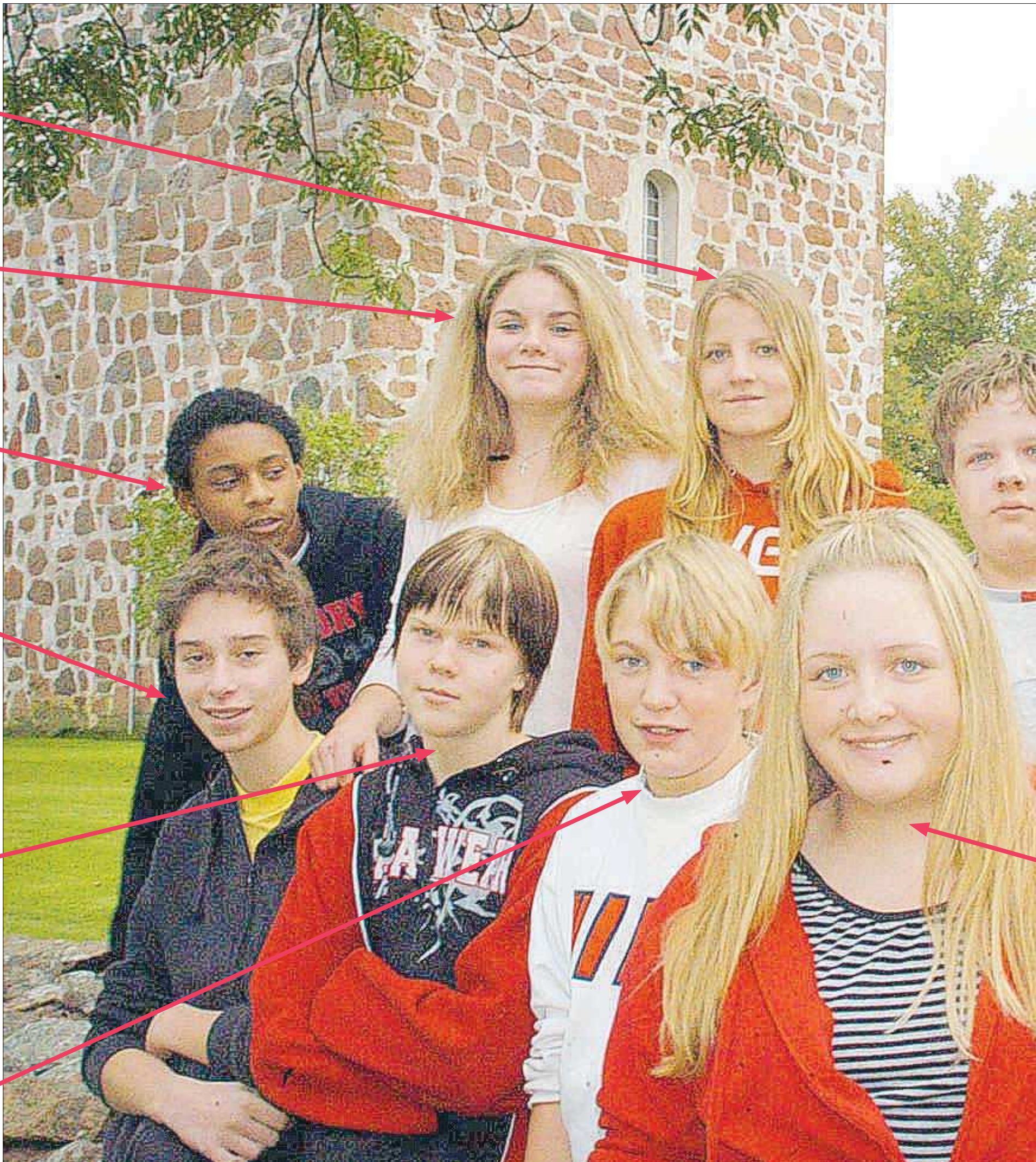
Nadja Steiner,
Saltvik Kroklund:
–Det känns som en del av mitt liv, det är något man ska göra. Att konfirmera sig hör till.

Alexander Westlund,
Saltvik Laby:
–Jag går i skriftskola för att lära mig mer om församlingen och om den kristna tron.

Kim Gripenberg,
Saltvik Haga:
–Det är väl det som man måste bara och så får man presenter.

Daniel Nyholm,
Saltvik Lötö:
–De andra i släkten har gjort det och så får man träffa kompisar.

Christian Blomqvist,
Saltvik Haga:
–Jag kanske vill gifta mig i kyrkan i framtiden. Då måste man vara konfirmerad.

na i Saltvik i skriftskolan

En uppgift under första träffen med skriftskolan var att gå ut och hitta något i naturen som man "känner sig som". Nadja Steiner tog ett grässtrå.

...och känsla

För honom är det inte i första hand kunskaperna om tron som är det viktigaste att förmedla. Fakta har de redan med sig från skolan. Här handlar det mer om känsla.

– Att vara kristen handlar om hela livet, fortsätter han. Den kristna tron är ingen hobby. Den har man med sig i livets alla skeenden. Då man behöver det – då ska man veta hur man kan ta kontakt med Gud.

– Tonvikten i skriftskolan ligger i att göra. Inte diskutera.

Nya Åland återkommer till denna skriftskolegrupp flera gånger under läsåret.

Text & foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Alla i gruppen fick sitta i kyrkan och rita av något som de fäst sig vid. Catrin Karlsson ritade av kyrkskeppet.

Fakta/Dag ett i skriftskolan

Lördagen den 20 september 2008:

10.00 - 10.30: inskrivning, sitta i ring, hämta föremål från naturen "detta är jag", namnlek.

10.30 - 11.00: materialutdelning: bibel, kyrkogångsbok, anteckningshäfte.

11.00 - 11.30: "Lasse går i ringen", danslek

11.30 - 12.15: korvgrillning.

12.15 - 13.15: musik/diakoni.

13.15-14.00: teckna i kyrkan.

14.00 - 14.30: Nya Åland/fotografering.

14.30 - 15.00: andakt.

Simon Karlsson,

Saltvik Nääs:

– Min brorsa har konfirmerat sig och det verkar kul.

Johan Stenberg,

Saltvik Rangsby:

– Jag går i skriftskola för att de flesta i släkten gjort det.

Jessica Karlsson-Guligs,

Saltvik Kroklund:

– Jag vet inte. Jag bara provar och ser.

Catrin Karlsson,

Saltvik Kroklund:

– Att konfirmera sig innebär bara positiva saker, man får gifta sig i kyrkan, man får presenter. Dessutom har alla i min släkt gjort det.

Fakta/Nattvard är okej

■ Konfirmation betyder bekräftelse.

■ För den kristne betyder konfirmationen en mognad i det kristna livet och starkare samhörighet med kyrkan. Den ger styrka i tron, fördjupad trosinsikt och förpliktelse att bära vittnesbörd om sin tro. Konfirmationen är ett speciellt slag av kyrklig gudstjänst som avslutar en tid av barns eller ungdomars utbildning i den kristna tron. (Wikipedia)

■ Nästan alla unga konfirmeras på Åland. I år inbjuds de som är födda 1994.

■ Mariehamns församling har ibland mer än 100 procent av de unga som går konfirmandundervisningen. Det beror på att personer som inte är mantalsskrivna i församlingen, exempelvis sommarållänningar, väljer att låta sina ungdomar gå i skriftskola här.

■ I Sverige har konfirmationsprocenten i en del församlingar gått ner till under 50 procent.

■ Döpta konfirmander kan under konfirmationstiden tillsammans med sina föräldrar eller andra närstående vuxna delta i nattvarden.

■ Konfirmerad medlem av kyrkan har rätt att vara fadder, är valbar till kyrkliga förtroendeuppdrag samt har rätt till kyrklig vigsel.

■ Fram till konfirmationen den 3 maj 2009 träffas gruppen varannan vecka, på torsdagseftermiddagar. Tolv gånger ska de unga under tiden gå i kyrkan, antingen i gudstjänst eller bevista dop, vigsel eller begravning.

■ Den som inte är döpt kan gå i skriftskola och låta döpa sig i slutet av konfirmationstiden.

■ Vinterskriftskola är gratis. Skriftskoleläger kostar. I Mariehamn är priset 150 euro för församlingsmedlemmar och 450 euro för utomstående.

Röda korset på Åland vill samla mest pengar

I år skall det åländska Röda kors-distriktet vara bäst på att samla ihop pengar. Det har verksamhetsledare Stefan Simonsen bestämt sig för.

–Ålänningarna brukar ge ungefär en euro per person. Det gör oss till näst bäst i landet på att ge. I år vill vi vara bäst.

Hungerdagsinsamlingen, eller operation Hungerdagen som det numera heter, pågår torsdag till lördag denna vecka. De insamlade medlen går till Röda korsets katastroffond.

–Det betyder att pengarna inte är öronmärkta utan kan användas då en katastrof inträffat, både på hemmaplan och internationellt, säger Stefan Simonsen.

Som exempel kan nämnas att Finlands Röda kors skickat en krisgrupp på femton personen till Kauha-joki efter dödsskjutningarna igår.

En timme

Varje avdelning på Åland har egna hungerdagsprogram. Många säljer ärtsoppa

och pannkaka eller bakar bröd, andra tar en frivillig broavgift och allra vanligast är det att samla ihop pengar med hjälp av de röda insamlingsbössorna.

–Varje avdelning har en plan och en målsättning då de samlar ihop pengar, säger Andreas Karlsson, beredskapschef.

För att insamlingen skall gå åtminstone så framgångsrikt som den brukar och helst lite bättre, hoppas man på många frivilliga.

–Röda korset är en organisation som inte tar hela handen bara för att du ger ett finger. Du kan ställa upp den där enda timmen och gå med en insamlingsbörssa, och du har redan gjort en jätteinsats, säger Stefan Simonsen.

Glädjande för i år är att man redan har 12 helt nya insamlare, man hoppas på sammanlagt 30 nya och många gamla.

Höjda kostnader

Finländarna brukar samla ihop ungefär 2,5 miljoner euro, en summa som inte har indexhöjts.

–Samma personer brukar

Så här kan du hjälpa...

- ditt företag kan ha en insamlingsbörssa på kaffebordet. Ring 528 503 om du är intresserad.
- du kan samla ihop pengar på stan eller där du bor. Ring också så 528 503.
- du kan ge en slant i någon av butikerna, i stan eller var du än stöter på insamlarna i röda västar.
- du kan ge pengar via konto 660100-2124956, eller ringa insamlingstelefonen 0600-122 20 (19.95 euro/samtal + lokalsamtalsavgift)
- notera att alla insamlingsbössor skall ha ett tillstånd på klistrat

Det här ger dina pengar:

- 1 euro: en påse med tomatfrön
- 4 euro: en vattenkanister
- 4 euro: en värmefilt
- 10 euro: hygienartiklar för en månad till en familj
- 15 euro: rent dricksvatten för ett år till ett barn
- 22 euro: paket till en mamma och hennes baby med det nödvändigaste
- 38 euro: startpaket för odling till afrikansk familj
- pengarna går också till Finland och Åland, till exempel om en familjs hus brinner ner.

ge ungefär samma summa varje år, och det är vi förstås mycket tacksamma för, säger Stefan Simonsen.

–Men i år hoppas vi att vi skulle kunna samla ihop 2,7 miljoner euro. Pengarna be-

hövs verkligen eftersom naturkatastroferna blir allt fler och större och matpriserna höjts.

På Åland skall man också försöka slå ett annat rekord. Det brukar vara Åbolands

Skrammel. Verksamhetsledare Stefan Simonsen och beredskapschef Andreas Karlsson på Röda korset går också själv med insamlingsbössor under Operation Hungerdagen.

Foto: JONAS EDSVIK

skärgård som samlar ihop mest pengar per person i området, men i år siktar åländska Röda korset på att slå dem.

–Ålänningarna brukar samla ihop 27.000 euro, allt-

så ungefär en euro per person. Vi hoppas höja summa i år, säger Stefan Simonsen.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Bilen på bilden är en specialutrustad Ford Focus Trend 1,6 TDCi/DPF Wagon. 23.850€ + 600 € lev.kostnader. Snittförbrukning 4,5 liter/100 km, CO₂-utsläpp 119 g/km.

En välutrustad miljöbil som överraskar både när det gäller pris och utrymme.

En av Europas mest populära bil
– alltifrån design och teknik till miljö och säkerhet.

www.ford.se
www.ford.fi

Ford Focus Trend

1,6 TDCi /DPF
Utrustad med klassens starkaste miljöbilsmotor (109 hk, snittförbrukning 4,5 liter/100 km, CO₂-utsläpp 119 g/km), luftkonditionering, radio/-CD6000-ljudsystem, fjärrstyrt centrallås, färdator, elfönsterhissar fram, ESP-antisladdsystem m.m.

5D 23.250€
Wagon 23.850€
+ 600€ lev.kostnader

**CO₂-
utsläpp
119 g/km**

Ford Focus-priser från 17.900€
+ 600€ lev.kostnader

Feel the difference

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel *5252

Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309

Bilförsäljningen öppet vardagar 9-17, lördagar 11-14

www.motorcompany.ax

Bästa priset hela hösten

för dig som är Viking Club Åland medlem

11 EUR

1–5 personer + bil till Kapellskär t/r

VIKING LINE

www.vikingline.ax

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Vi ska försöka med all den makt vi har att öka på luckan neråt och gå om VPS och RoPS.
PEKKA LYYSKI UTLOVAR EN HÅRD KAMP MOT FC INTER I KVÄLL

Jomala förbereder debut i ettan

VOLLEYBOLL. Den 4 oktober startar säsongen för volleybolldamerna i Jomala IK. Nu för spel i division I.

Efter avancemanget i våras har det tränats hårdare, värvats nya spelare och i helgen träffades det nya laget för att spela ihop sig inför debuten.

Med minsta möjliga marginal vann Jomala IK kvalserien till spel i division I i våras. Det var i en rysare mot Södertelge, där till slut poängskillnad fick skilja de båda lagen åt.

Trots att JIK förlorade den sista matchen, plockade de hem 103 poäng mot Söderteljes 102, och flyttade därmed upp en serie till division I.

Satsar helhjärtat

Avancemanget har inneburit en del förändringar för laget. Motståndet blir hårdare och för att kunna konkurrera har även träningen trappats upp.

Två av veteranerna i laget **Sofi Lindman** och **Pia Saku** finns ännu med efter tolv år, och bidrar med både rutin och motivation.

–Det är förstås seriösare nu när vi är i en högre division. Och från vårt håll är det verkligen en helsatsning. Vi har börjat träna mycket mer styrka och löpning för att stå upp mot motståndarna. Innan spelade mer enkelt och på säkerhet, det kommer att behöva ändras, säger Sofi Lindman.

Förberedelser. Det är lite drygt tio dagar kvar till debuten i division I. Innan dess finns det såklart en hel del kvar att fila på vilket det också gjordes på träningslägret i Vikingahallen i helgen. Nu närmast innan säsongen drar i gång på allvar är det Uppsala cup som gäller.

Men tuffare motstånd behöver nödvändigtvis inte bara vara negativt enligt de båda JIK-spelarna.

–Klart att motstånd i ettan blir betydligt tuffare, men det är samtidigt roligare för oss eftersom det blir jämnare matcher jämfört med spelet i division II, säger Pia Saku.

Sofi Lindman fick tidigare agera både spelare och tränare

för laget. Men hon har nu fått avlastning i och med att **Mikael Andersson**, som tidigare jobbat med volleyboll i ö-spelsammanhang, hoppar in och tar över jobbet på halvfart.

Han har under tidigare år följt laget och är på det klara med vad han har för intentioner.

–Vi måste höja nivån helt klart. Lagets högstannivå är bra men lägstanivån behöver för-

bättras. Vi ska träna på att få upp tempot, speciellt bli snabbare i anfallsspelet. Men också jobba på att missa mindre, säger han.

Och Lindman är nöjd med det nya arrangemanget.

–Det känns bättre så här. Det var ganska jobbigt under förra säsongen att både vara inne på planen samtidigt som man skulle ge tips och feedback. Det

var svårt att få en överblick då, säger hon.

Nya spelare

I helgen som var höll laget ett träningsläger i Vikingahallen. Där träffades de för första gången i den lagformation som kommer att gälla vid starten den 4 oktober.

–Vi behöver lite tid att spela ihop oss på eftersom det är

några nya spelare i laget. Både rutinerade spelare som kommer från klubbar i Sverige men också juniorer som vi har plockat upp i laget, säger Lindman.

En av de nya spelarna, som närmast kommer från klubbspel i Uppsala, är **Tina Danielsson**. Hon är ålänning men bor och ska bo kvar i Uppsala men spela matcher med JIK. Och hennes erfarenhet från spelet där kan betyda mycket för Jomala-laget.

–Jag har ju redan spelat i division I med Uppsala så jag kan serien och lagen, säger hon.

Höga ambitioner

Med tanke på den kunskap Tina Danielsson har om serien vågar hon ge sig på en gissning om var JIK:s slutplacering.

–Jag tror nog att vi åtminstone har en bra chans att placera oss någonstans i mitten, säger hon.

Annars är att inte behöva kvala och att hålla sig kvar i division I är prio ett vad gäller målsättning nu innan seriedebuten. Men så fort de får en känsla för hurdant motståndet är kommer den att korrigeras, för ambitionerna är långt högre än så.

–Vi går så klart ut med inställningen att vinna varje match, säger Pia Saku.

Text: MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: ANDREAS DIENERT
andreas.dienert@nyan.ax

Ny tränare. Mikael Andersson har nu tagit över tränarposten i Jomala IK. Trots att han just börjat har han redan kommit in i deras spel och är på det klara med vad som bör göras för att ge de nya konkurrenterna en match.

Ny gammal lagkamrat. Tina Danielsson spelade tidigare på Åland men i och med att hon började studera i Uppsala bytte hon även klubb. Nu är hon återigen aktuell för spel i det åländska laget.

Fokus på en sak. Sofi Lindman kan nu koncentrera sig på att bara spela, och inte vara spelande tränare som förut.

KOLON

Se reportageprogrammet Kolon

Onsdagar 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30

Se det med egna ögon
www.aland24.ax

Häng med MOTIONERA och vinn!

Vinn
presentkort värda:
100€, 30€ eller 20€

Femton motions- tips i din vardag

MOTION. Du behöver inte springa flera hundra kilometer per dag. Eller vara på gymmet sju dagar i veckan. Det räcker med att röra på dig lite extra. Kanske ta trapporna istället för hissen. Kanske cykla till jobbet istället för att ta bilen.

Nedan följer ett par bra tips du kan använda i din vardag.

- Ta trapporna och undvik hissen och rulltrappan.
- Har du ett stillasittande arbete så kan du använda delar av din lunch till en promenad.
- Gå av bussen en hållplats tidigare.
- Parkera bilen en bit bort från jobbet, så du får en kort promenad.
- Tvätta bilen en gång i veckan
- Låt bilen stå och cykla eller promenera till jobbet.
- Se dina hushållssysslor som bra vardagsmotion.
- Lek med dina barn.
- Jobba i trädgården minst en gång i veckan.
- Ställ bilen hemma och ta cykeln eller gå till jobbet.
- Gå på danskurs.
- Skaffa dig en stegräknare.
- Lägg fjärrkontrollen på teven.
- Ta en extra promenad med matkassarna.
- Passa på att promenera när dina barn tränar.

Träna, träffas & trivs!

Måndag & Onsdag 10.00-21.00
Tisdag & Torsdag 06.50-21.00
Fredag 10.00-20.30
Lördag 10.00-16.00

Åland AVANCIA Sportcenter

Strandgatan 31, tfn 15 215, fax 15 226
www.avancia.nu

MARIEBAD
MARIEHAMNS STAD

Badhuset för motion och rekreation.
Relaxavdelning för grupper.
Tfn 531 650

www.traningsverket.fi

TRÄNINGSVÄRKET
Träning för alla.

Ålands modernaste träningscenter!

ÖPPETTIDER

Må/On/To 09.00-21.00
Ti 06.45-21.00
Fre 06.45-20.00
Lö 10.00-14.00
Sö 14.00-18.00

info@traningsverket.fi ☎ +358 18 23003

MOTIONERA 15.9-15.11 och vinn presentkort

MOTIONS KORT

1)	Datum:	2)	Datum:
3)	Datum:	4)	Datum:
5)	Datum:	6)	Datum:
7)	Datum:	8)	Datum:
9)	Datum:	10)	Datum:
11)	Datum:	12)	Datum:
13)	Datum:	14)	Datum:
15)	Datum:	16)	Datum:
17)	Datum:	18)	Datum:
19)	Datum:	20)	Datum:

Skriv datum i en ruta för varje gång du motionerat minst 30 minuter. Anteckna också vad du gjort, exempelvis promenad 2 km. När du fyllt i hela kortet och skickat in det till Nya Åland deltar du i dragningen av **finna priser**, presentkort värda **100€, 30€ eller 20€**. När motionskortet är fullt börjar du på ett nytt och ökar därmed din vinstchans!

Ditt motionskort skickar du till Nya Åland, PB 21, 22101 MARIEHAMN eller lämnar in det till vårt kontor på Uppgårdsvägen 6. Du har tid på dig att fylla i motionskortet 15.9-15.11.2008. Korten bör vara Nya Åland tillhanda senast onsdagen den 19.11.2008. **LYCKA TILL!**

Motionskort finns att hämta hos:

- Avancia
- Mariebad
- Träningsverket
- City Sport & Cykel
- Ålands Idrottscenter
- Telebutiken
- Sportcenter
- Viking Line Storagatan
- Ålands TV
- Expert Welander
- Snickarbyxan

och på följande ställen:

- Nya Åland
- Godbyhallen
- Vikingahallen
- Bollhalla
- Idrottsgården
- Baltichallen

• FRITIDSKLÄDER •

Fleece
29,90€

TEL. 15 561
SNICKARBYXAN
Ålandsvägen 35

Namn:

Adress:

Telefon:

Nya Åland
☆☆☆

Stans bästa TV-affär
gör du hos oss!

LG SAMSUNG SONY m.fl.

expert WELANDER
Ekonomiegatan 3. Tel 14 400.

SPORT ÄR ROLIGT...
... på TV!

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

ÅLANDS TV

Panasonic

Storag. 9, tfn 12 629 www.alandstv.com

Skön och skonsam motion ...

- Simglasögon • badmössor
- Öronproppar • näsklämmor
- Simbyxor • flytkuddar för barn m.m.

thn 14 950, fax 14 959
Skarpansvägen 28
Öppet: må-fr 9.15-17
lö 10-14

CITY SPORT & CYKEL

Ålands Idrottscenter
Här du vill träna vidare!

ÖPPET

Vardagar kl 12.00-22.00
Helger kl 12.00-18.00

MORGONSIM

Kl 06.00-10.00 tisdag & fredag

Kassan stänger en timme före

Tel 41 555

iPod Shuffle 2GB

95€

Telebutiken

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

89€

Norm. pris 119 €
Strl herr 40-45, dam 36-42

B SPORT center

NORRAGATAN 9
thn 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

BRA PRISER

med Viking Club under hela hösten

11€

1-5 personer och bilen t/r med Rosella.
Gäller t o m 31.12.2008.

VIKING LINE
www.vikingline.ax

Oavgjort mot FC Inter i förra mötet

Offensivt spel ska återigen fixa poäng

FOTBOLL. Serieledande FC Inter på bortaplan. Det är ingen enkel match IFK Mariehamn tar sig an i kväll.

–Men å andra sidan är det ingen som räknar med oss, så att slå i underläge kan vara en fördel, säger målvakten Simon Enqvist.

Kanske är det säsongens tuffaste match som IFK Mariehamn spelar i kväll. Serieledande Åbo-laget FC Inter har imponerat under säsongen och har endast förlorat en match. Att IFK Mariehamn därför har en svår nöt att knäcka i kväll är ganska givet, men vid det senaste mötet den 26 juni klarade IFK oavgjort.

Det bara gått tre dagar sedan succémötet mot TPS i söndags, men IFK:s tränare **Pekka Lyyski** tror att det finns krafter att ta på.

–Match imorgon (läs idag) passar oss bra, trots att det är en halvmara som man löper i en fotbollsmatch. Inter spelade ju sin match i fredags vilket har gett dem 48 timmar längre vila, men jag tror i och för sig inte att det kommer att vara avgörande i matchen mot dem. Det blir i så fall något att oroa sig för till söndagens match mot Haka, säger Lyyski.

Studerat motståndarna

I fredags var han och tittade på matchen mellan FC Inter och KuPS, för att studera hur de ska spela mot serieledarna. Han kom fram till flera olika varianter men håller de fortfarande hemligt.

–Jag har flera alternativ att välja mellan, vilka kan jag inte gå in på, men mycket beror på vilka som själva väljer att inte spela. I övrigt kommer det inte att bli stora avvikelser i spelet. Vi kommer att spela som i söndags – aggressivt och högre upp, säger Lyyski.

Målvakt borta

Skadeläget i laget var inför gårdagens träning i stort sett oförändrat med undantag för målvakten **Dan Chilom**, som skadade sig i en duell med

Offensiv satsning. IFK Mariehamns tränare Pekka Lyyski har många alternativ för uppställningen i kväll, och visste ännu inte i går vilken formation han skulle satsa på. Men en sak var klar - de tänker fortsätta att spela ett offensivt spel.

Mika Ääritalo i söndagens match mot TPS.

Chilom kommer därför inte till start, och mycket tyder på att det är **Simon Enqvist** som står i kväll. Han har tidigare blivit inbytt i två matcher, båda på hemmaplan, men aldrig spelat i IFK:s mål från start.

–Det känns bra och inte lika nervöst nu när det är bortamatch. Men samtidigt börjar jag få mer rutin, så det känns inte så hafsigt att stå om man vet att det är från start, säger han.

Laddar med musik

Att det är serieledarna han i så fall står emot är inget som skrämmar honom, och fokus sedan segern i söndags har legat på uppladdning inför dagen match. Likt **Michael Phelps** och flera andra kända idrottsmän är det genom att lyssna på hög och hård musik, som Simon Enqvist bäst förbereder sig inför en match

–Det är det bästa sättet för mig att gå in i mig själv, och hit-

Vill få chansen. I kväll blir det troligtvis den tredje gången Simon Enqvist vaktar IFK:s mål. Normalt står han i IF Finströmskamraterna, men skadeläget bland målvakterna i IFK Mariehamn har gett honom chansen att hoppa in där. –Det är ett ypperligt tillfälle för mig att visa vad jag går för, säger Enqvist.

ta koncentrationen. Sen sköter jag mitt, även om jag tror att (**Dominic**) Chatto kan bli farlig. Klart att det blir en jobbig match för oss, men i söndags tycker jag att vi stundtals spelade riktigt bra. Med samma

spel kan det bli en jämn kamp där vi har chans på en poäng, men det gäller att göra många mål, säger han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Fakta/FC Inter-IFK

Åbo, i kväll 18.30

Trolig laguppställning:

Enqvist-Rikama, Lyyski, Arajuri, Reed-Normén, Niskala, Bayat, Wiklöf-D.Carlsson, Akombo
Skador: Dan Chilom, Anders Överström, Peter Blomberg, Peter Sjölund, Samuel Barlay

Form: FC Inter har bara förlorat en match under säsongen, den mot HJK i slutet av augusti. Sedan dess har de tre raka segrar bakom sig, där de dessutom har gjort elva mål och släppt in noll.

Utropstecken: Simon Enqvist spelar troligtvis från start.

"Simon analyserar"

–Jag tror att vi har en bra chans att poäng. Att slå ur underläge kan vara en fördel, säger Simon Enqvist.

Kim Lindholm med mot Inter

■FOTBOLL. Det blir IFFK:s **Kim Lindholm** som åker med IFK Mariehamn till onsdagens bortamatch mot FC Inter. Med största sannolikhet blir han reservmålvakt bakom **Simon Enqvist**.

Det är farmaravtalet mellan IFK och IFFK som gör övergången möjlig.

Samtidigt har IFK sökt dispens hos bollförbundet om att använda en spelare utifrån trots att transferfönstret är stängt. Men något besked från förbundet har klubben ännu inte fått. (jl)

Seger för Eckerö GK i klubbkamp

■GOLF. Eckerö GK vann den första klubbkampen någonsin mellan EGK och Ålands GK. Kampen avgjordes i lördags på golfbanan i Eckerö och spelformen var poängbogeys där de fem bästa resultaten från vardera lag räknades samman till en totalsumma.

EGK vann med 167 poäng mot ÅGK:s 155 poäng. Bästa poängplockare i respektive lag var **Karin Pipping** i EGK som fick 36 poäng och **Christina Gustafsson** i ÅGK som spelade ihop 34 poäng. (jl)

Sjölund hoppade in mot Linköping

■FOTBOLL. **Annica Sjölund** spelade i drygt fem minuter när hennes AIK i måndags besegrade topplaget Linköpings FC med 3–2 på hemmaplan.

AIK såg ut att gå mot en säker seger och ledde med 3–0 när det var sju minuter kvar av matchen. Då reducerade Linköping till 3–1 och strax därefter kom så 3–2. Men fler mål än så blev det inte i matchen.

I och med segern närmade sig AIK LdB FC Malmö på tredjeplatsen och just nu skiljer det bara en poäng mellan lagen. (jl)

Daja mot Schweiz

■FOTBOLL. Finska A-landslaget möter Schweiz i en landskamp den 19 november. Matchen spelas i Sankt Gallen klockan 20.00. Finland och Schweiz har mötts fyra gånger och vunnit två matcher var. (jl)

BOWLING

Höstträffen 20-21 september

- 1) Bergman Boris, IFK Mariehamn, 1406 poäng
- 2) Pellas Ove, IFK Mariehamn, 1255 p
- 3) Hägglund Jerry, Käglan, 1228 p
- 4) Mattsson Hilding, IFK Mariehamn, 1197 p
- 5) Mattsson Paul, Käglan, 1189 p
- 6) Sorvari Jouni, Käglan, 1173 p
- 7) Nyman Kim, Komet, 1157 p
- 8) Jansson Bengt, IFK Mariehamn, 1149 p
- 9) Söderblom Peter, BCC, 1143 p
- 10) Sjölund Lars, BCC, 1141 p

Sportens kom ihåg

■ **Barbackacup:** 28 september anordnar Sleipners ungdomsstyrelse Barbackacup. Dressyr LC:1 2003 och hoppning 30 cm shettis, 50 cm ponny och 60 cm häst. Tävligen börjar 12.00. Anmälningar sker till ridklubben Sleipner på telefon 13418. Sleipnerryttare anmäler sig på anmälningsblankett. Proposition finns på Sleipners hemsida www.sleipner.ax

■ **Canis Löpus:** Alla är välkomna till det traditionella Canislöpet onsdag 24 september med start 18.30 vid Idrottsparken i Mariehamn. Sträcker 10 och 13 km. Ingen officiell tidtagning. Löpningen sker på egen risk.

■ **ÅM i dressyr/Ålandscupen final:** ÅLHAF Ridsport / Ålands Ryttare / RK Sleipner: Dressyr tävling med ÅM 4-5 oktober. Samtidigt finaler i Ålandscupen 4 oktober. Anm senast 2 oktober 18.00 till sleipner@aland.net. Mer info och proposition finns på www.alandsryttare.com samt www.sleipner.aland.fi. Frågor: Mia 040-5640468.

■ **ÅMK-folktrace:** Den sista deltävlingen i Ålandscupen lördag 27 september 11.00. Anmälan görs till sandra 0407089882 eller opelsandra@hotmail.com senast den 25 september 18.00 Annars dubbel avgift.

■ **ÅID-orientering:** Samling för avfärd till Pargas fredag 26 september 16.30 vid Esso.

■ **ÅSSF:** Viltmåltävlingen vildsvinet söndag 28 september 11.00 på Bredmobanan

■ **Ålands Volleybollförbund:** Nu kan du anmäla ditt lag till korpserien 2008/2009 som arrangeras under hösten 2008 och våren 2009. Laget skall ha minst fem spelare på planen(max sex) varav minst två damer (om inte lagen kommer överens om annat vid matchtillfälle). Anmäl ditt lag till: johanpavals@hotmail.com eller 04575300729 senast 15 oktober. Uppge lagnamn, kontaktperson, träningshall samt tränings tid.

Personbästa för Hellström i Skjula

■MOTORSPORT. FM-trean **Henrietta Hellström** åkte ut i första elimineringsrundan när hon i helgen gjorde sin sista dragracingtävling för säsongen. Tävligen kördes i Skjula utanför Eskilstuna.

–Vi for dit och testade en ny förgasare, säger Hellström. Och vi körde in på personbästa.

För trots att tävlingen mest var ett test för Hellström förbättrade hon sitt personrekord från 12.32 sekunder till 12.07.

–Så vi putsade till det rätt rejält, säger hon. Det var riktigt lyckat.

Men trots tiden blev det inga framskjutna placeringar och det berodde främst på att Hellström den här gången tävlade i en annan klass än vad hon är van vid.

–Själva tävlingsmomentet var inte det viktigaste den här helgen, säger hon.

Även **Ulf Nylund** var med och tävlade men även han i en för honom ovan klass och precis som Hellström åkte han ut i den första elimineringsrundan. (jl)

Final i Åbo för IFK:s oldboys

■FOTBOLL. IFK Mariehamns oldboys tog sig ända till final när Åbo IFK firade sitt 100-årsjubileum med en turnering i måndags. Väl i finalen fick IFK Mariehamn stryk mot TPS med 1–2 efter straffar. Efter ordinarie tid var ställningen 0–0.

Tävlingen spelades på sju-mannaplan och hälften av spelarna var över 50 år medan den andra hälften var mellan 45-50 år. Därav namnet Fifty-fifty på turneringen.

IFK Mariehamn gick till final utan att släppa in ett enda mål och besegrade bland annat hemmalaget Åbo IFK med 7–0.

IFK:s lag bestod av **Christer Högbäck, Kurre Laine, Tomas Lund, Tage Silander, Kena Wiss, Klasu Pärnänen, Bengt Lindqvist, Ole Mattsson, Olav Marchini, Peter Laine, Lillis Lindman, Henka Boström, Kåke Mattsson, Putte Karlsson** och **Ari Weckström**. (jl)

Populär höstträff i Idrottsgården

■ BOWLING. 52 bowlare gjorde i helgen upp på Idrottsgården i Mariehamn. Tävligen Höstträffen var större än på länge och bäst av alla gick det för **Boris Bergman**. Med 151 poängs marginal vann IFK Mariehamn-spelaren före klubbkamraten **Ove Pellas**.

Efter sex serier och två dagars spel fick Bergman ihop 1406 poäng, Pellas 1255 poäng och **Jerry Hägglunds**, BK Käglan, 1228 poäng räckte till en tredje plats.

Intresset för tävlingen, som i år arrangerades för femte året i rad, var stort. Med sammanlagt 52 startande veteraner och juniorer, var antalet deltagare 17 stycken fler än i fjol.

–Det positivt och roligt att intresset växer, fast jag vet väl egentligen inte vad det beror på, säger **Ingvar Engblom**, som var med och arrangerade tävlingen.

Redan nu till helgen väntar nästa tävling på Idrottsgården. Även den körs i sex serier europeisk stil.(mn)

Vi har MÅL i mun!

Direktsänd fotboll

i Ålands Radio 91,3 MHz

24.9 kl. 18.15

FC Inter - IFK Mariehamn

Kommentator:
Owe Sjöblom

Senare datum för kryss nr 29

■ Nya Ålands korsord i lördagstidningen 20 september fick fel datum som sista inlämningsdag. Krysset ska vara redaktionen till handa senast torsdag 2 oktober.

Sänd in lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn och märk kuvertet ”kryss 29”. Det går också att lämna in det direkt till redaktionen på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo.

► MÖTEN

Ålands fackskollärare r.f.

håller

höstmöte

torsdagen den 2 oktober på Stormskärs vårdshus, Vårdö. Buss avgår från bussplan kl. 16.15

Stadgeenliga ärenden

Styrelsen

► MÖTEN

Kommunfullmäktige i Lemland

sammanträder onsdagen den 1 oktober 2008 kl. 19.00 på Kommungården i Lemland.

Kommunfullmäktiges ordförande Sune Eriksson

► LEDIGA PLATSER

Medis

Timlärare i gymnastik

Vi behöver vikarier till flera gymnastik- och vattengympakurser på dagtid snarast.

Ring Mia Vartiainen 040-5560942 så får du veta mer.

► ÖVRIGT

Socialnämnden i Finström söker en

stödperson

för att möjliggöra fri-luftsaktiviteter för en tonåring. Aktiviteterna kan variera och utföras på eftermiddagar, kvällar eller helger och avser några timmar per vecka.

För närmare information vänligen kontakta socialkansliet i Finström, tel. 431 530 eller 431 532 på tel.tid mån-fre kl. 09.00-10.00 eller per e-post, britt.lundstrom@finstrom.ax

Sin egen. Andreas Skogberg vet att han så småningom vill starta eget inom fastighetsmäklarbranschen. I går var han funktionär på Starta eget-mässan.

Andreas Skogberg, blivande företagare:

”Jag har alltid velat starta eget”

Andreas Skogberg, studerande vid handelsläroverket, vet redan att han vill bli egenföretagare – och också vad han vill jobba med.

Men många sovorgnar blir det inte under de första åren, räknar han med.

I går var Andreas Skogberg funktionär på Starta eget-mässan, eller Steg som marknadsföringsnamnet är, som hölls på Mariepark.

Rätt många besökare hade bekantat sig med montrarna som bemannades av studerande från olika skolor och representanter för näringslivet.

För Andreas är tanken på att starta eget inte främmande – tvärtom.

–Både far och mor är egenföretagare. Så jag har det med mig hemifrån. Jag har alltid velat bli företagare.

Fastighetsmäklare

När det blir vet han inte, men han är ganska säker på att han kommer att starta eget inom fastighetsmäklarbranschen.

–Jag har läst tre år i yrkesskolan och är utbildad elektriker. Efter det har jag studerat ett år vid universitet i Sverige och då kom jag på vad jag ville bli. Det är ju praktiskt att vara både fastighetsmäklare och elektriker – då vet man hur ett hus fungerar både in- och utvändigt.

Som barn till egenföretagare vet han att den egna arbetsinsatsen är mycket stor emellanåt.

–Ja, det blir nog inte så många sovorgnar och långa semestrar i början i alla fall. De tre första åren åtminstone blir det säkert våldsamt mycket jobb, säger han.

Osäkert kan det också vara, erkänner han.

–Man vet ju inte vad som händer. Som anställd känner man säkert en större trygghet när man vet att man får sin lön. Men man måste ju prova på. Går det inte så går det inte!

Hur stort är intresset bland unga att starta egna företag?

–Det vet jag faktiskt inte. Jag tycker också att skolorna i allmänhet är ganska dåliga på att lära ut företagande. Unga vet kanske inte hur de ska göra för att starta eget och vem de ska prata med, säger han.

Allt om starta eget

I går öppnades en ny starta eget-portal på nätet som alla som funderar på att bli företagare gratis kan använda. Portalen är ett samarbetsprojekt mellan Högskolan på Åland, Ålands företagareförening, Ålands handelskammare och Ålands teknologisentrum och här finns information både om hur man går till väga och vart man ska vända sig. Här finns också en lista på vilka företag som är till salu på Åland.

Jonny Mattsson, ombudsman på företagareföreningen, berättar att företagare numera öppet bjuder ut sina företag när de vill sälja.

–Förr gick informationen enbart via bekanta och kanske via banken.

Intresse för att köpa företag finns, men enligt Jonny Mattsson är priset ofta tilltaget i överkant för att köpet ska bli av. Speciellt för unga och nya företagare är det svårt att få loss kapital från banken.

–Ett annat dilemma är att företagaren som vill sälja kanske har försummat att betala in på sin pensionsförsäkring. Då är

Företagarhjälp. Gå in på www.startaeget.ax – vips hittar du all information du behöver, inklusive en lista på vilka företag som är till salu just nu. Ester Miiros från Ålands teknologisentrum och Jonny Mattsson från Ålands företagareförening demonstrerar den nya portalen.

det som företagaren får för sitt företag det som han eller hon ska leva på under resten av livet.

Affärsidén viktigast

Jan-Erik Rask, platschef på Nordea, håller med om att det inte är så lätt alla gånger att få lån som blivande företagare.

–Men om man har en affärsidé som är hållbar och väl analyserad så är det lättare. Med en bra affärsidé kan man köpa sig ett lindrigare upplägg.

Jan-Erik Rask påpekar att Finnvera, som samarbetar med landskapsregeringen via Ålands investerings ab, kan bevilja riskkapital på andra grunder än vad bankerna kan.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Affärsidé. Den som har en bra affärsidé har lättare att få banklån för att starta eget, säger Nordeas platschef Jan-Erik Rask.

TV-programmet

7.00 Gomorron Sverige [92160347]
10.30 UR [4818415]
13.00 Rapport [36637]
13.05–13.35 Bostad sökes (R) [184231]
14.10 Bill Porter [2264540]
FILM Amerikanskt drama från 2002. I-rollerna: William H Macy, Helen Mirren.
15.40 Andra Avenyn [6812724]
16.10 Gomorron Sverige [9189163]
17.00 Rapport [42163]
17.05 Bobster [375250]
18.00 Bolibompa [20163]
18.55 Sportnytt [5946705]
19.00 Rapport [10328]
19.10 Regionala nyheter [5409521]
19.15 Go'kväll [744786]
Maud Onnermark lagar lättlagade rätter. Dryckesexperten Martin Söder tipsar om vad man kan dricka till.
20.00 Kulturnyheter [84927]
20.15 Regionala nyheter [7347647]
20.30 Rapport med A-ekonomi [618]
21.00 Uppdrag granskning [54328]
Granskande samhällsprogram. Del 4 av 15. Om den enorma ökningen av läkemedelsbiverkningar som drabbar våra äldre.
22.00 Plus [811]
Granskande konsumentmagasin. Del 3 av 15. Även 25/9, 27/9.
22.30 Carin 21:30 [182]
Direktsänd pratshow.
23.00 Tell me you love me [66927]
Del 5 av 10. Carolyn och Palek har beslutat sig för konstgjord befruktning, samtidigt som Paleks pappa återigen försöker ta kontakt med sin son. Även 25/9.
23.55 Livet i Fagervik (R) [8419347]
Del 1 av 12. Det är jul och Johan, advokat med jobb i Stockholm, kommer hem till Fagervik. På puben möter han Annika och tycke uppstår. Även 27/9.
0.40 Kulturnyheter (R)
0.55 Svensson, Svensson (R) [7021831]
Del 2 av 13. Gustav har svårt att släppa livet som brevbärare och vill börja dela ut post på söndagar. Även 26/9.
1.25–7.00 SVT24 [98354651]

10.30 24 Direkt [63394095]
16.25 Sverige! (R) [667124]
17.25 Närbild (R) [93989]
Även 27/9.
17.55 Eftersnack (R) [56569]
18.20 Nyhetstecken [6217618]
18.30 Oddsat [72163]
18.45 Uutiset [692724]
19.00 Jorden – en biografi [36163]
Naturdokumentär. Del 5 av 5. En unik planet. Varför har just jorden så bra förutsättningar för liv? Var det för att vår planet i begynnelsen krockade med en tvilling?
19.55 Rapport [8586434]
20.00 Vem vet mest? [4569]
Frågesport. Programledare: Rickard Olsson. Även 28/9.
20.30 Gift med sicilianska mafian (R) [6540]
Brittisk dokumentär från 2007. Hon säger sig inte veta något alls om hans kriminella aktivitet. Men det verkar som att frugan varit mer inblandad än hon själv påstått.
21.00 Söderläge [8521]
Trädgårdsmagasin. Del 9 av 10. Maria ger sig av till Kiruna för att besöka en trädgård som hon gjorde om i "Söderläge" för två år sen. Programledare: Maria Arborgh. Även 26/9, 27/9.
21.30 Det förflutna hälsar på [7892]
Finsk dokumentärserie från 2008. Del 6 av 11. Anne Järvinen från Haparanda vill återknyta kontakten med sin gamla vänninna Liisa Roininen från Göteborg. Men mötet blir inte som Anne hade tänkt sig.
22.00 Aktuellt [4705]
22.30 Kunskap och vetande [3076]
Danskt vetenskapsmagasin från 2007. Bög – arv eller miljö? Forskning visar att homosexualitet i viss utsträckning går att mäta, som en biologisk skillnad i hjärnan. Programledare: Ann Marker.
23.00 Sportnytt [99892]
23.15 Regionala nyheter [9718960]
23.25 Rapport [5758144]
23.30 Eftersnack [89415]
23.55 Sopranos (R) [2741521]
0.40 Sopranos (R) [5913651]
1.35–2.30 Sleeper cell (R) [9681816]

7.30 Nanny [166960]
8.00 Alla älskar Raymond [925960]
8.25 Just Shoot Me [2749892]
8.55 Montel Williams show [4767076]
9.55 Top model 4 (R) [8220705]
10.50 Våra bästa år (R) [3007144]
11.40 Oprah (R) [2332347]
12.30 Rachael Ray [7980182]
13.25 Momento [1375705]
13.50 Våra bästa år [4600827]
14.40 Oprah [2220076]
15.35 Cityakuten [6781637]
16.30 Just Shoot Me (R) [359618]
17.00 Top model 4 [349366]
18.00 Extreme home makeover [343182]
Amerikansk inredningsserie från 2006. Del 19 av 22. Faith Tipton-Smith sparade i hela 25 år för att få råd att köpa ett hus till sig och sina tre barn Missy, Emily och Ransom.
19.00 Navy CIS [186724]
Amerikansk kriminalserie från 2003. Del 15 av 23. Gibbs sätter hela sin karriär på spel när hans fd överordnade anklagas för svindleri.
20.00 2 1/2 män [751927]
Amerikansk komediserie från 2005.
20.30 Sjukhuset [750298]
Svensk dokumentärserie från 2008. Del 15. Peter opererar en patient som har brutit benet, där patienten inte vill bli sövd.
21.00 Top model 10 [715250]
Amerikansk modelltävling från 2008. Del 9 av 13. De kvarvarande modellerna beger sig till slutdestinationen, Rom, där de ska spela in en reklam – på italienska.
22.00 Efterlyst [711434]
Svensk programserie från 2008. Del 2. Programledare: Hasse Aro.
23.00 Danny: My secret female body [233705]
0.10 Shark [3215496]
1.10 2 1/2 män (R) [5663831]
1.40 Navy CIS [8190651]
2.40 The closer (R) [4852125]
3.40 Drew Carey show [6096187]
4.05–5.45 Leksaken [7907651]
FILM Amerikansk komedi från 1982. I-rollerna: Richard Pryor, Jackie Gleason.

6.00 Lättlagat (R) [6380415]
6.50 Nyhetsmorgon [44747231]
11.00 Nyheter [300637]
11.05 Efter tio [3564076]
12.00 Nyheter [779618]
12.05 Efter tio [906366]
12.45 Hem till gården [188502]
13.10 Hem till gården [7466144]
13.45 Nyhetskanalen [9730521]
14.00 Trav: Dagens rätt [901095]
14.30 Prinsar & prinsessor (R) [9848892]
15.25 Nyhetskanalen [5880786]
15.30 Doktorn kan komma (R) [750618]
16.25 Advokaterna (R) [712724]
17.25 Will & Grace (R) [783811]
17.55 That'70s show (R) [140182]
18.25 That'70s show (R) [138347]
18.55 Postkodlotteriets 50-50 [445908]
19.15 Keno [3115960]
19.20 Lotto, Joker och Drömvinsten [773705]
19.30 Lokala nyheter [901540]
19.35 Lokalt väder [3138811]
19.40 Ekonominyheter [3609076]
19.50 Vädret [3698960]
20.00 Nyheter [759569]
20.30 Comedy inc [741540]
Australisk komediserie från 2003.
21.00 Idol 2008 [713892]
Även 28/9.
22.00 Seriestart: Oskyldigt dömd [719076]
Svenskt kriminalserie från 2008. Del 1 av 12.
23.00 Nyheter [347453]
23.25 Sporten [5718751]
23.35 Vädret [3215142]
23.38 Lokalt väder [303215142]
23.40 Trav: Vinnare kavalkad [6465665]
23.43 America's got talent [307674521]
0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [5984361]
1.20 Jordan, rättsläkare (R) [8106212]
2.20 Numbers (R) [6536309]
3.00 Advokaterna (R) [9719496]
3.45 Inte helt perfekt (R) [6913800]
4.10 Hope & Faith [6000380]
4.35 Matrioshki [3570534]
5.20–6.05 Nikolaj & Julie (R) [9970570]

FST5
6.00 God morgon med A-laget
A-laget – lite bättre väder. God morgon tillsammans med Isa, Petski och Magnus.
10.00–10.45 Veta
16.40 Obs
Aktualiteter.
17.14 Kortnytt
17.15 Loppshop
Superhjältar och vardags-hjältar.
17.45 BUU-klubben: Bärtil
BÄÄ-klubben. Kråk-Fia kommer med en låda som Bärtil och Isa Gris skall titta på. Nasse hittar ett dragspel. buu.yle.fi
18.15 Tv-nytt
18.30 Veteran tv
Del 4 av 6. Hur vill du bo när du blir gammal?
19.00 Sportmagasinet
Människor i idrottens värld.
19.30 Park
Control – delete? Verkligheten genom rutan? Kan du leva utan dator eller mobil?
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 1 000 km ortnamn
Söderfjärden – ett ställe för konst och kosmologi. Vi reser 250 miljoner år tillbaka i tiden. Erik M Snellman belyser finlandssvensk lokalhistoria genom ortnamn.
20.55 5 minuter
Främlingar 1808 – 2008, del 1. Bakom kulisserna på FST5.
21.00 Spotlight
Granskar – ifrågasätter – klargör. Textat.
21.30 Oskyldigt dömd
Svensk kriminalserie från 2008. Straffrättsprofessorn Markus Haglund och fyra ambitiösa juridikstuderande sätter tänderna i fall där de misstänker att de straffade är oskyldiga.
22.15 Kvällsnytt
22.20 Oddsat
Nyheter på samiska.
22.35–23.05 Svenska slag (R)
Historiskt magasin. Del 4 av 8. Guds armé. Per Dahlberg tar sig an sitt favoritslag – slaget vid Fyllebro 1676 där svenska armén äntligen visar dansken var skåpet ska stå. Per tittar även närmare på den skyddsutrustning som erbjöds soldaterna på fältet.

ÅLANDSKANALEN
KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.
24
KOLON
Nyheter/Reportaget "Kolon". Om åländsk street-race.
ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Med Leif Sundberg. **6.50** Betraktelse. Av Sophy Elevall. Sänds även c:a kl. 19:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikpaletten. Filmmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den tredje delen av sagan Ringen, skriven av Helena Nyblom och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt sänds även på fredag kl.11:30. **10.00–15.00** Mitt-pådan. Med Tony Wikström. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. Sänds även kl. 16:45 och i repris på lördag kl. 08:30. **12.30** Musik. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skrattsalva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Spisa med radion. Direktsänt matlagningsprogram med radiokocken Kimmo Mattsson. Med Kjell Brändström. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Albin Dahlin. **17.00** Ålandsnytt. Sänds även c:a kl. 18:15, i fotbollsmatchens paus. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:30. **18.06** Musik. **18.15** Fotboll. Direktsändning från Veritas Stadion i Åbo och matchen mellan FC Inter och IFK Mariehamn. Kommentator: Owe Sjöblom. Avspark kl. 17:30. **19.15** Ålandsnytt. Från kl. 16:00. **20.30** Ålandsnytt. Från kl. 17:03. **20.40–20.45** Betraktelse. Repris.

Reportage "Kolon"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [40684637]
9.15 Familjehemligheter [6423231]
10.05 Nöjesrävarna [2557322]
10.30 Mot [8250]
11.00 Tv-nyheter [66347]
11.05 Prästen i Ballykissangel [9916908]
Tro och tvivel.
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [43250]
13.00 Tv-nyheter [21705]
13.05 En fascinerande värld: Peking – Paris [309182]
Del 2.
14.00 Naturstund: Sepia-bläckfiskens rike [9927]
14.30 Läkarna [4618]
15.00 Tv-nyheter [15057]
15.05 Fader Dowlings mysterier [7061366]
Maffiaprästen 2/2. Fader Dowling får veta att hans kollega gjorts till syndabock för ett mord.
15.55 Partierna: Resan [6635960]
16.10 Den vida naturen: Serengetis stora flock [9174231]
17.00 Tv-nyheter [47618]
17.08 Prästen i Ballykissangel [300377618]
Drömmar. Brian

Quigleys omgivning struntar i hans storslagna framtidsplaner och ägnar sig åt gamla minnen.
18.00 Tv-nyheter och väder [7927]
18.30 Prisma Studio [2618]
19.00 Basaren: Naturen [231]
19.30 Historia: Den verkliga Pocahontas [62076]
20.25 Viking Lotto [7046250]
20.30 Tv-nyheter och väder [67250]
20.55 Sportrutan och V5-travet [3674927]
21.05 A-studio [4491750]
Aktualitetsprogrammet bjuder på en möjlighet att förstå.
21.40 A-plus [722279]
Aktuellt om ekonomi.
22.00 Fjärrlinjen: Det onödiga kriget [23499]
22.55 Tv-nyheter [3312453]
23.00 Prisma: Män och alfananar [50366]
23.50 Euronews [1906786]
0.00 Nyhetsfönster [73138038]
4.00–5.55 Nyhetsfönster [5495011]

6.00 Tellus-frågesport [5816182]
6.50 Lilla tvåan [91777892]
6.53 Nalle Sloköra: Ord [305048811]
7.01 Vädertipparen [100064453]
7.02 Fifi och blomsterfröna: Krälis i knipa [200032683]
7.15 Postis Per: Skräck så det förstår [9045521]
7.30 Älvatråd [3684908]
7.33 Milja [303692927]
7.39 Greta Gris: Födelsedagsfest [402793415]
7.45 Neppajymy-klubben [2717095]
7.55 Berättelser från Mumindalen [6256328]
8.19–8.50 Kupletten
8.53 På gräsrotsnivå
9.00 Oddsat [77989]
9.15 Nyheter
10.35 Hjärtan i brand [1586665]
11.00 Mat med Tina [3279]
11.30–12.30 SF-story (R) [58665]
12.55 Korpral Möttönen [7001618]
FILM Finsk komedi från 1942.
14.10 Nyhetsåret [8708540]
14.25 Aktuella tvåan [7380724]
15.15 Smakresa: Matsafari

[1198057]
15.40 Flyttfälgelvägen [9349231]
16.10 McLeods döttrar [4843415]
16.55 Norge runt [4371142]
17.00 Milly & Molly [15892]
17.24 Lilla tvåan [400307434]
18.00 Den rätta frågan [86366]
18.25 Hjärtan i brand [9044347]
18.50 Tv-nyheter [5982863]
19.00 Regionala nyheter
19.10 Sportrutan [3188453]
19.15 Tvåans höstväder
19.20 Valexpressen [1925863]
20.30 Djuren i mitt liv: Unga veterinärer (R) [9250]
21.00 En mycket bättre man
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8447057]
22.05 Den mänskliga faktorn
22.55 Relationsverkstad
23.25 Inre kretsens handbok i lycka [613182]
0.10 Dokumentärprojekt: Rätten att dö [9856090]
1.30 Musik-tv: Listan [8833038]
2.15 Frågespel [8095729]
3.00 Dolt ord [6917496]
4.00 Sudoku [6993816]
5.00–6.00 Frågespel [6997632]

5.50 Väder [29123291]
6.25 God morgon Finland [31051076]
9.10 Vad ska vi äta idag? [6246250]
9.15 Känslor och dofter [6812415]
10.05 Frågesport [6070163]
10.50 Emmerdale [6310250]
11.20 Köpkanalen [1692279]
12.35 Word Puzzle [473182]
13.00 MTV3 Chatt [651908]
13.55 Hur jag träffade din mamma [494076]
Amerikansk komediserie.
14.25 Frågesport [840231]
14.55 Vilda Norden [9121724]
15.50 Nöjesnytt [5066144]
15.55 Frågesport [6378095]
16.25 De vackra och de djärva [3740637]
Ni har då alltid tid för varandra!
16.55 Nyheter [5178569]
17.00 Du är vad du äter [480347]
17.55 Vad ska vi äta idag? [6707250]
18.00 Emmerdale [627521]
18.30 R.u.m [635540]
19.00 Sjuans nyheter [648569]
19.15 Dagens väder [5824786]
19.20 Ekonomi nyheter [433809]
19.30 Dolda liv [469124]

Del 1603. Handgemänget får Sampo att vakna upp.
20.00 45minuter [448076]
21.00 C.S.I. New York [475521]
21.55 Viking Lotto och Joker [8353724]
22.00 Tians nyheter [443076]
22.20 Resultatrutan [1273160]
22.30 Keno [665386]
22.31 Riches [103781637]
23.35 Sanning eller myt [2404279]
Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel. Jamie Hyneman och Adam Savage undersöker myter för att se om de baserar sig på sanning och sätter sig själv på spel – bokstavligen.
0.40 Tredje stenen från solen [4071800]
Amerikansk komediserie. En svartsjuk man. Dick upplever nya känslor när dr Albrights före detta pojkvän kommer på besök.
1.10 Vinstpotten late night [3520941]
2.25–5.50 Den rätta [32157293]

” Bensinpriset sjunker hela tiden i Sverige, men här på Åland håller vi starkt samma pris. Har bensinmackarna missat något? MESS FRÅN 0457.

debatt

Så fungerar rehabiliteringen i Sverige

■Jag skulle vilja kom-
mentera en sak som före-
ståndaren för Fixtjänst **Curt Lindgren** sade i en artikel den 18 september angående svenska Arbetsförmedlingen (AF) och Försäkringskas-
sans (FK) arbete med att
rehabilitera folk tillbaka till
arbetslivet.

När man som i ”Åkes” fall
uppbär utkomststöd, eller
försörjningsstöd, så jobbar
varken FK eller AF med
den personen. För att FK
ska jobba med en person så
måste man vara ”försäkrad”
och efter så lång tid med
försörjningsstöd är man ut-
försäkrad, det vill säga man
har inte rätt till sjukersätt-
ning. Om man har sjuker-
sättning då kan FK sätta in
sina resurser, vilket är att
samordna rehabilitering.

Och för att AF ska vara
intresserad av att jobba
med en person så ska man
helst ha A-kassa. Eller att
personen har sjukersättning
och FK vill samarbeta kring
arbetslivsinriktad rehabili-
tering.

I båda fallen är det staten

som står för kalaset. Skulle
”Åke” bo i Sverige så skulle
han vara kommunens ansvar
och troligtvis bli intvingad
i ett skogslag eller second-
handverksamhet med en
massa missbrukare och psy-
kiskt sjuka som också upp-
bär försörjningsstöd. Men i
dessa verksamheter har man
inte resurser för att jobba
med den rehabilitering som
behövs i många fall.

Ibland så gör man dock
så att man så att säga slutar
ställa krav, det vill säga man
får försörjningsstöd utan
krav på motprestation. Så
kan verkligheten se ut enligt
min erfarenhet.

Marcus Enros
Arbetsmarknads-
handläggare i en
västsvensk kommun

PS. De tio senaste årens
mantra att alla kan jobba
och bidra till samhället är
ett uttryck för pisshuma-
nism. Det finns faktiskt de
som av olika anledningar
inte kan jobba och då är det
vårt ansvar att hjälpa dessa
till livskvalitet.

Skillnader i skyddsnätet. Insändarskribenten beskriver vilka förutsättningar åländske ”Åke”, som Nya Åland tidigare skrivit om, hade haft som svensk medborgare Här har han utöver utkomststödet fått presentkort på mat som nödhjälp från församlingen.

Tack för
trevligt
sällskap

■Jag och min syster var
på resa till Åland den 27-28
juli. Vi bodde på Park Alan-
dia. På kvällen var vi på
Indigo restaurang. Där var
två flickor som flyttade över
till vårt bord och förgyllde
våran kväll.

Vi vill på detta sätt hälsa
och tacka flickorna och
personalen på hotellet för
en mycket trevlig resa. Även
ett tack till alla övriga ålän-
ningar vi träffade.

Vänliga hälsningar från
Solbritt Johansson
Gunn Eriksson

Hur kan
det stämma?

■Hur kan man få ett straff
på 30 dagar i fängelset ner
till 30 timmars samhälls-
tjänst? Borde inte antalet
timmar öka om man slipper
fängelse?

Lina

NYANS ROS

...till **Optinova** och alla rara
arbetskamrater. Tack för den
överraskande uppvaktningen i
fredags, det värmd. **Rosi** rosar.

...till **pojkar**na som hjälpte mej
med punkteringen vid banken i
Godby. **Tacksam Tant.**

...till **Leif Ström** i Geta, för att
han var så generös att låna ut
bilen. Tackar **Inger.**

...till **Motorfordonsbyrån** som
kunde ordna med besiktsningstid
redan samma dag som vi ringde.
Hälsar **Borde ha besiktat i april**
redan.

...och ett stort tack till **dem** som
hjälpste till att söka efter mej
när jag var försvunnen, samt till
Benny och **Lena** som hittade
mej. **Stövaren Ella med familj**
tackar.

...till **alla er** som var med och
gjorde vår 120-års fest till ett
oförglömligt minne. Tack till
Mariepark för den goda maten
och bra service. **Maries tårter**
försvinnande goda, **4-Fun** för
hålligånget. Samt tack för pre-
senter, blommor, tal och sång.
Birgitta och Börje.

MESSA NYAN
Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Störningar i MCA-nätet läser
jag! Och vad då? Det är väl ingen
nyhet! **050.**

■ ■ Bra gjort DGH! Utbildad,
icke kompetent personal ska ej få
tjänster framom kompetent. Varför
tror någon att vi går i skola. Önskar
andra institutioner ser värdet av
utbildning lika tydligt. Mvh **Utbildad**
primsköt/närvårdare.

■ ■ 20 st "fuck" i samma
seriestrip. Var hittar jag komiken?..
Fucking mellan fuck? **Affe och**
Egon.

■ ■ Vafalls? Registreringskostna-
der? 50? Kostar det inte 8e? **0457.**

■ ■ Till 040. Du finns i mina tan-
kar, undrar vem du är. Känner mej
lite träffad. **0457.**

■ ■ Sluta jamsa om vildkattor,
dom har haft burar där och avlivat
kattor, någon mat får dom nog inte
där heller. **Bor inte så långt ifrån.**

■ ■ Enligt jonesreport.com ska EU
tvinga irländarna att rösta en gång
till på Lissabonfördraget. **0457.**

■ ■ Att efter att ha ställt upp 8 år
för Dgh, och sedan inte få stanna
på grund av ingen kompetens känns

säkert inte bra. Inte heller att ha
vikarierat 7 år vid ÅHS och ha alla
papper i ordning, men inte få förlångt
förordnande känns heller bra. Men
så får de gå till! **040.**

■ ■ Du borde hämta din jacka,
har inget nummer jag kan nå dig
på! Nyan har mitt nummer så att du
annars kan höra av dig. **Du borde**
veta vem.

■ ■ Nu när solnedgången bjuder
mig på en titt, ser jag beundrande
på. Till vem går mina tankar då
tro? Du borde vara självsäker nog
att förstå. Det bästa är alltid gratis.
Precis vad du vill göra det till. Min
är så ärlig och inriktad. Vad då? Min
kaffestund. Hett kritiserad, klarerad
och demoraliserad. Med grädde.
KAFFE.

■ ■ Du som tog en liter farmors
grå ur mitt skåp, ta kontakt med Alko
nästa gång du blir sugen! **0400.**

■ ■ Bensinpriset sjunker hela
tiden i Sverige, men här på Åland
håller vi starkt samma pris. Har
bensinmackarna missat något?
0457.

■ ■ Endel känner man knappt igen
mer... när dom susar förbi ;) **040.**

■ ■ Runar Runar. Du verkar
verkligen svänga kappan efter vin-
den. Säger en sak gör en annan.
Hur tror du folk har förtroende
för en sån minister? Du kommer
inte att få många röster nästa
gång. Hur går det med km-ersätt-
ningarna? Har du fått bort dom
ännu? Privatiseringen? Hinner du
genomföra allt innan du slutar?
Mvh. **Irriterad och förbannad.**

■ ■ Röd Helkama/Ainotar cykel
stulen i Strandnäs. Har du sett
den, ring **0457 538 5959.**

■ ■ Litet tips. Måste till Åbo
29.9 för canceroperation. Har varit
föret och behandlingen är under
all kritik. **040.**

■ ■ Tisdag morgon. Två av tio
cyklister har lampa, en glädjande
förbättring. **040.**

■ ■ Varför blinkar inte Ma-
riehams parti och Mariehams
grönsaker när ni kör ut ur rondel-
ler? Nästa gång bromsar jag inte.
Också paketbilsförare.

■ ■ Jag vet vems blåa skåpbil,
är ni intresserad? **0457.**

■ ■ Det tar sig det tar sig sa
Gusse när Skithuset brann! **0457.**

■ ■ Meh. Dom flesta blir nog
bara glada att mitt i allt se ett
gång filmkanaler gratis. Om ens
ungar är uppe efter klockan ett på
natten så har man nog större pro-
blem att ta itu med som förälder
än porr. **0400.**

■ ■ Men snälla Nyan signaturen
KAFFE kan ni väl ta bort, någon
måtta på hur knäppa mess måste
ni väl ha? Närdemokrati i all ära
men någon måtta på dravlet får
det väl vara? **040.**

■ ■ Vilken söt tjej jag mötte på
Ålandsvägen vid kyrkan 09.55.
Synd att jag hade bråttom. **0457.**

■ ■ Porr är väl bra? Alla gör
det och det skapar lyckokänslor,
men det är väl normalt när man
skrämmar skiten ur småbarnen
med skräckfilmer så de gråter sej
till sömns. **040.**

■ ■ Ang "återbetalningskostnad"
hos Ålands Radio/TV. Behand-
lingsavgift..? Jag är möjligen inte
sådär väldigt utbildad och bevan-
drad i det svenska språket, men är
det faktiskt ett ord man använder
på det sättet? **Hmm...**

■ ■ Vart har Hälge tagit
vägen på Nyans hemsida?
Saknar honom... **040.**
Se notis på sida 9. **Red.**

■ ■ Janke, får man gödselbi-
drag om man pratar skit? **0457.**

■ ■ Joel i Godby, du kan väl
höra om Metallica kommer till
Rockoff! **0457.**

■ ■ Det snurrar åt rätt håll, i
lagom takt. Det ordnar sig säkert
till slut. **Love.**

■ ■ Ny MIFK-direktör står det
att läsa i tidningen och även hans

arbetsuppgifter, vad skall då den
gamla direktören ha för uppgifter?
0400.

■ ■ Hur kul som helst med alla
kaffedrickare. Hur många är vi nu?
Mr coffee started it? **Kaffe.**

■ ■ Undrar om gimpen med
blingbling som ofta hänger på
Nikolaj är singel? **H piskan.**

■ ■ Säljrekord på helgens skör-
defest! Intressant. Ge mig siffror,
vilka summor bollar vi med? **050.**

■ ■ Nu när dom privata arbets-
hästarna har chans att bjuda på
vinterns plogning av våra vägar så
ska vi se hur det är med intresset?
Det privata är ju så bra och billigt!
Eller hur? **H från snömos.**

■ ■ Så lite jag visste, så lite
jag ville veta. Motsatsen är att
tiga still. Det talar sitt såklart. Gör
den det sanningsenligt,vackert
med befogat beröm? Jag saknar
dig min vän. Mer än du vet om.
KAFFE.

■ ■ Jag längtar också så efter
den stund vi inte behöver smyga
och framför allt så längtar jag efter
dig/saknar dig. **040.**

■ ■ Hur länge har vi råd att
satsa all ekonomi på politiker-
monument och strunta i hur
vara ungdomar mår och har
det? Jag sörjer med de drab-
bade i Kauhajoki. **040**

HÄLGE

ZITS

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el, utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck, bil/försälj. ej kan garanteras

Res med nya Galaxy
till Stockholm 13.45

M:HAMN 04.25 13.45 00.50 L	→	STOCKHOLM 09.30 /17.00 → 18.15 /19.15 → 06.10 /07.10	→	M:HAMN 23.45 → 02.40 L → 13.35
-------------------------------------	---	---	---	---

www.tallinksilja.fi

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1.64€/besvarat samtal + alltid ins/ma)

TALLINK	Check-in senast 30 min. före avgång
Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
18.00 - 00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	→ 04.50 - 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi	
tel 16 711 el. 06001 74552	
(1.64 €/besvarat samtal + alltid ins/ma)	

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	← 12.00	17.30	← 14.00
22.00	← 19.00	23.00	← 20.00
Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.			
Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.			
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L 2)	→ 07.35
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50
09.55 M 1)	→ 15.30	23.45 M	→ 10.00
14.25 M 2)	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45 2)
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00
23.35 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30
07.45 M	→ 18.00 1)		
03.20 L	→ 20.10 2)		
1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs			
2) Amorella ur trafik 6.9 kl 07.45 i Åbo. Åter i trafik 26.9 kl 08.45 i Åbo.			
Biljettsförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.			
BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Aven Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.			
VIKING LINE		Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax	

LEDIGT ANNONSUTTRYMME

Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

ONSDAG 24 SEPTEMBER 2008

dagens ålänning

vädret

dagens rätt

”Jag tror det är på en onsdag”

Vid den blivande butiken på Köpmansgatan hittar Nyan Tanja Spormann-Karlsson. Först efter en stunds övertalning från vår och hennes kollegors sida ställer hon upp på en intervju.

Vad gör du?

–Jag jobbar på Katapult för arbetslösa ungdomar.

Tanja och de andra från Katapult är ute och tittar på sina nya lokaler.

–Det ska bli en ungdomsbutik.

En ungdomsbutik? Kan du förklara lite bättre?

–Butiken ska byggas upp som ett projekt av katapults ungdomar, och kommer att jobba under Emmaus med att sälja begagnade kläder och prylar, med inriktning på ungdomar.

Okej. När öppnar ni?

–Vi öppnar i slutet av november mot lilla jul.

Kan ni veta det så exakt?

–Ja. Den tjugooättonde. Jag tror det är på en onsdag.

Tanja Spormann-Karlsson framför Katapults nya projekt. Vad för sorts ”prylar” som kommer att säljas i den blivande butiken är ännu oklart.

Kommer ni att ha någon sorts invigningsfest?

–Ja, första dagen har vi nog någotent.

Ät vem ska du köpa en julklapp i år?

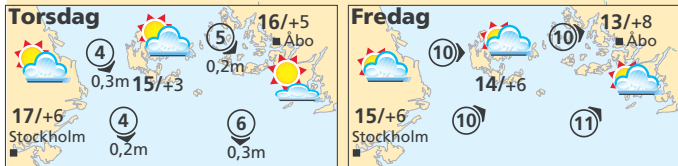
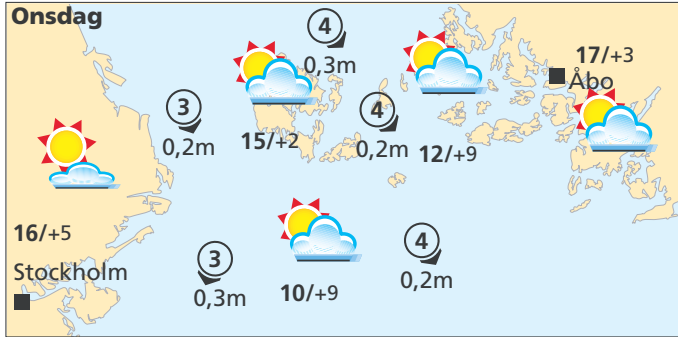
–Jag ska köpa en till mig själv, (Skrattar) men jag har inte

bestämt vad det ska bli ännu.

Och till sist, vem vill du hälsa till?

–Till alla, så att jag inte glömmar någon.

Text & foto:
FELIX QUARNSTRÖM (prao)

I går kl 15		temp.	moln.	Max/min temp. 16.9 - 23.9. klo 9	
Jomala	16	☀	☀	Jomala	+15,5 20.9. +3,0 22.9.
Åbo	17	☀	☀	Åbo	+16,8 22.9. +3,6 19.9.
Helsingfors	14	☀	☀	H:fors	+15,3 22.9. +4,5 21.9.
Stockholm	-				
Nyhamn	14	O	2	För ett år sedan	
Märket	13	NNO	6	Jomala	15
Kumlinge	15	S	3	Åbo	16
				Helsingfors	14 ☀
Vattenståndet i går kl 15				Utomlands i går	
Föglö	-27 cm	Åbo	-26 cm	Köpenhamn	- Madrid -
				Oslo	13 Rom -
Solen i dag		Upp	Ner	Bryssel	- Aten -
Mariehamn	7:30	19:32		Moskva	11 Las Palmas -
Helsingfors	7:10	19:12		London	- Phuket 31
Stockholm	6:38	18:40		Paris	- Peking 20

Köttfärsröra

300 g grovmalen fårs
ca 500 g lök
1 tsk salt
2 tsk paprikapulver
3 msk tomatpuré 1-1,5 dl vatten
0,5-1 msk senap, osötad
0,5-1 msk soja
svartpeppar, gräddfil, persilja

Skala och hacka löken, fräs den mjuk i en vid gryta, höj värmen och lägg i färsen. Fräs under omrörning tills den är smulig. Rör ner salt, paprika, tomatpuré och vatten och koka under lock på svag värme 10 minuter. Smaka av med senap, soja, svartpeppar och rör ev i en halv burk gräddfil. Strö över persilja och servera med kokt potatis och sallad.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

ESPRIT

Collegejacka med huva
100 % bomull, 6 färger

49,95€

TARA

SITTKOFF GALLERIA, MARIEHAMN
må-fre 10-17.30, to 10-19, lör 10-15

FLYTTHJÄLP

när du behöver det!

Vi vet det mesta om flyttningar.
Vi har packningsmaterial,
flyttkartonger, specialredskap
för tunga och otypliga möbler
och liknande m.m.

Ring och fråga!

MIRO

Tel 12 930 • info@miro.ax

Och så flyttar vi ju förstås
enligt dina önskemål!

ETT SYNLIKT
HUSNUMMER

hjälp oss
att hitta rätt.

27

Räddningsverket
tel 531 491
www.mariehamn.aland.fi/rv

CERTINA

Wickström

UR OCH GULD Tel. 19 833

415€

Herrklocka

Vard 9-17, lör 10-14

Svart

HERRVÄST

C och D modeller

€ 72

BYXOR

i samma tyg, passande
till fest, arbete m.m.
B, C, D och E modeller

€ 59

Även i riktigt
stora storlekar

Hillings

TORGGATAN 15, Tel. 19 160
vardagar 9.30-17.30,
lördagar 10.00-14.00

Överföring av videoband
till Dvd, de flesta videoformat
även HDV till Blu-ray.

Videofilming av bröllop
och evenemang.
Ring för mer info.

Samjo mediaproduktion
+358 457 361 3253
Kvällar och helger

BETONGGRIVNING

Karlssons
GRÄV AB
tel. 0457 313 5406

Vi utför även markarbeten, grus och fyllningsmassor mm

WV 50 Set är en batteridriven
fönsterskrapa med sugfunktion
för enkel och bekväm fönster-
putsning. Den kompakta
konstruktionen med det
ergonomiska handtaget gör den
extra användarvänlig. I satsen
ingår även en sprayflaska med
tvättmunstycke.

Kampanjpris 93,- (130,-)

HOLMBERGS

TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax